

ΑΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

«ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΝ ΤΟΥ
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΩ»

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΑΡΙΑ ΖΑΜΠΕΛΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» από τον ΟΤΑ Δήμου Κω. Σκοπός της είναι να διερευνηθεί με ποιόν τρόπο γίνεται η εφαρμογή του προγράμματος, πόσο πετυχημένα γίνεται αυτή, καθώς τις επιπτώσεις που έχει στις διάφορες προσφερόμενες υπηρεσίες του Δήμου, και κυρίως πως επιδράει στην εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής. Για την διεξαγωγή της έρευνας αυτής, πραγματοποιήθηκε επιτόπια έρευνα στον ΟΤΑ Δήμου Κω, όπως και δόθηκαν ερωτηματολόγια, κατά το διάστημα 4/2014- 9/2014 .

Η εργασία αποτελείται από 6 μέρη, στο πρώτο μέρος γίνεται μια επισκόπηση της θεωρίας γύρω από την έννοια, καθώς και την σχέση που έχει με τις έννοιες του κοινωνικού κράτους, όπως και με την άσκηση της κοινωνικής πολιτικής.

Στο δεύτερο μέρος εξετάζεται διεξοδικά το θεσμικό πλαίσιο του σχεδίου «Καλλικράτης», καθώς και τις διαφορές του από το πρόγραμμα «Καποδίστριας».

Στο τρίτο μέρος εξετάζεται πολύπλευρα (γεωμορφολογικά, κλιματικά, πληθυσμιακά και δημογραφικά χαρακτηριστικά κλπ) το νησι Κως.

Στο τέταρτο μέρος περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση στον ΟΤΑ του Δήμου Κω, εξετάζεται το οργανόγραμμα, το προσωπικό, καθώς και οι ελλείψεις και ανάγκες της κάθε υπηρεσίας, όπως παρουσιάστηκαν από τους εργαζόμενους του ΟΤΑ.

Στο πέμπτο μέρος γίνεται μια διεξοδική ανάλυση και σύγκριση των προϋπολογισμών και των απολογισμών του Δήμου για τα πέντε τελευταία χρόνια, κατά τη διάρκεια του προγράμματος «Καποδίστριας», όπως και κατά την τρέχουσα διάρκεια του προγράμματος «καλλικράτης».

Τέλος, στο έκτο μέρος εξάγονται κάποια συμπεράσματα σχετικά με τον σχεδιασμό, και την έως τώρα εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης».

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Καλλικράτης, εξορθολογισμός της διοίκησης, Κοινωνικό Κράτος, κοινωνική πολιτική

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 1

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ. ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΝΟΙΩΝ-ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 3

1.1. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα, Ιστορική Διαδρομή 6

1.2. Υπάρχουσα κατάσταση 9

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ 11

2.1. Η φιλοσοφία του Προγράμματος «Καλλικράτης» 11

2.2. Λόγοι Θεσπίσεως του Προγράμματος Καλλικράτης 12

2.3. Οι Προτεραιότητες του Προγράμματος Καλλικράτη 14

2.4. Τα Όργανα των Νέων Δήμων και οι Θεσμοί Διαβούλευσης 15

2.5. Οι Αλλαγές στην Διοικητική Διαίρεση 17

2.6. Οι Αλλαγές στις Αρμοδιότητες του Προγράμματος Καλλικράτης 18

2.7. Υποστηρικτικές Ενέργειες της Διοικητικής Μεταρρύθμισης
19

2.8. Συνέπειες της Διοικητικής Μεταρρύθμισης 20

2.9. Συμπεράσματα 24

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ. Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΩ 26

3.1. Γεωγραφικά Χαρακτηριστικά 26

3.2. Φυσικό Περιβάλλον 28

3.2.1. Υγρότοποι-Βιότοποι 29

3.3. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	30
3.3.1. Πραγματικός και Μόνιμος Πληθυσμός	31
3.4. Ηλικιακή Διάρθρωση Πληθυσμού	31
3.5. Μορφωτικό Επίπεδο	31
3.6. Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός-Απασχόληση-Ανεργία	32
3.7. Τομεακή και Κλαδική Διάρθρωση Απασχόλησης	33
3.8. Μετανάστες	33

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΟΤΑ ΔΗΜΟΣ ΚΩ 35

4.1. Αξιολόγηση Εσωτερικής Οργάνωσης Δήμου και Νομικών Προσώπων	37
4.2. Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών	37
4.2.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	38
4.2.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	39
4.3. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	39
4.3.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	41
4.3.2, Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	41
4.4. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	41
4.4.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	42

4.4.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	42
4.5. Διεύθυνση Προγραμματισμού και Οργάνωσης	43
4.5.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	43
4.5.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	43
4.6. Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης	43
4.6.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	45
4.6.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	45
4.7. Διεύθυνση Πολεοδομίας	46
4.7.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	47
4.7.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	47
4.8. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Καθαριότητας	47
4.8.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	48
4.8.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	49
4.9. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού Δήμου Κω	49
4.9.1. Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Κω	52
4.9.2. Κοινοφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Πρόνοιας, Υγείας & Αστικής Συγκοινωνίας Δήμου Κω	55

4.9.2.1. Τμήμα Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού	55
4.9.2.2. Τμήμα Ένταξης Αλλοδαπών	56
4.9.3. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	57
4.9.4. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	57
4.10. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	57
4.10.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας	58
4.10.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ-ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΚΩ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ ΑΠΟ 2009-2013	59
5.1. Συμπεράσματα για τον Δήμο και τις Υπηρεσίες του, Συμπεράσματα από το Ερωτηματολόγιο	62
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	69
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	72
ΠΙΝΑΚΕΣ- ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ	
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1. Σύγκριση παλαιού και νέου καθεστώτος	14
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1. Ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού του Δήμου Κω	31
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2. Μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων του νησιού Κω	32
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3. Εργαζόμενοι και ανέργοι κάτοικοι του νησιού Κως	32

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4. Κατανομή του πληθυσμού της Κω ανά παραγωγικό τομέα 33

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1. Προγράμματα Οικονομικής Ενίσχυσης που υλοποιήθηκαν από το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων για το έτος 2014 50

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2. Βιβλιάρια ανασφαλιστών και πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας και κοινωνικής προστασίας οικονομικά αδύναμων πολιτών για το έτος 2014 51

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1. Προυπολογισμοί των Ο.Τ.Α. του νησιού Κως για τα έτη 2009-2013 59

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2. Απολογισμοί των Ο.Τ.Α. του νησιού Κως για τα έτη 2009 έως και 2013 59

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.1. Δημοτικοί προϋπολογισμοί 2009-2013 59

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.2. Δημοτικοί απολογισμοί 2009-2013 59

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.3. Σύγκριση προϋπολογισμών-απολογισμών 2009-2013

61

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΔΕ=Δημόσιας Εκπαίδευσης

ΟΤΑ= Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΕ=Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης

ΤΕ= Τεχνικής Εκπαίδευσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί ένα θεσμό με μακρά ιστορία. Έχει ρίζες οι οποίες ξεκινούν από την αρχαιότητα. Αποτελεί ένα σημαντικό θεσμό της διοίκησης και της πολιτικής με βασική υποχρέωση την υποστήριξη των κοινωνικών ομάδων και ατόμων. Επίσης, η τοπική αυτοδιοίκηση είχε πάντοτε έναν αναπτυξιακό ρόλο, καθώς αποτελούσε βασικό φορέα υλοποίησης της κρατικής αναπτυξιακής πολιτικής.

Η σχέση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με το Κράτος, προκύπτει έτσι ως προφανής, είναι όμως προνομιακά σχετιζόμενη με μία συγκεκριμένη μορφή του Κράτους, το Κοινωνικό Κράτος, καθώς οι κοινωνικές πολιτικές εφαρμόζονταν μέσω της αυτοδιοίκησης, και έτσι η σχέση αυτή δεν μπορεί παρά να συμπαρασείρει και την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην κρίση που παρουσιάζεται στο Κοινωνικό Κράτος τα τελευταία χρόνια.

Κατά αυτόν τον τρόπο, και παρά την μακρά ιστορία του θεσμού και της αλλεπάλληλες μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν, η τοπική αυτοδιοίκηση εμφανίζει σημαντικές ανεπάρκειες και αδυναμίες. Για το λόγο αυτό και μέσα στην γενικότερη τάση για εξορθολογισμό στη διαχείριση των πόρων, και λόγω της οικονομικής κρίσης σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε μια νέα διοικητική μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Ο βασικός σκοπός της αναδιάρθρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης με το Πρόγραμμα Καλλικράτης ήταν η εξοικονόμηση πόρων στην διοίκηση και η αναβάθμιση του αναπτυξιακού ρόλου και του επιχειρησιακού ρόλου των δήμων, με την συγκρότηση νέων και ισχυρών ΟΤΑ.

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου εφαρμογής καθώς και των συνεπειών του Προγράμματος Καλλικράτη, μέσα από την εξέταση ως μελέτη περίπτωσης του Δήμου Κω. Έτσι λοιπόν το κεντρικό ερώτημα της παρούσας εργασίας είναι «Πώς εφαρμόστηκε το Πρόγραμμα Καλλικράτης στο Δήμο Κω και ποιες θα είναι οι συνέπειες του;».

Η εργασία δομείται σε έξι βασικές ενότητες, οι οποίες είναι οι εξής:

- i. Στην πρώτη ενότητα αναπτύσσεται το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας. Εκεί – παρουσιάζονται έννοιες όπως του κοινωνικού κράτους και της εξορθολογισμένης διοίκησης-, και παρουσιάζονται θεωρητικές έννοιες που

έχουν να κάνουν με το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης .Επιδιώκεται μια εννοιολογική προσέγγιση της τοπικής αυτοδιοίκησης και η εξέταση του θεσμού στην Ελλάδα.

- ii. Στην δεύτερη ενότητα αναλύεται το Πρόγραμμα Καλλικράτης και οι αλλαγές που επιφέρει η εφαρμογή του. Ειδικότερα εξετάζονται η φιλοσοφία του προγράμματος, οι προτεραιότητες του ,τα όργανα των νέων δήμων και οι θεσμοί διαβούλευσης, οι αλλαγές που επιφέρει στην διοικητική διαίρεση, αλλά και στις αρμοδιότητες των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης, οι υποστηρικτικές ενέργειες που πραγματοποιούνται για την επίτευξη των στόχων της μεταρρύθμισης και τέλος οι συνέπειες της διοικητικής μεταρρύθμισης σε όλα τα επίπεδα (οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό κλπ.).
- iii. Στην τρίτη ενότητα, όπου ξεκινά και η μελέτη περίπτωσης αναλύεται η περιοχή μελέτης. Η ανάλυση επιδιώκεται να είναι πολύπλευρη και να αναδεικνύει ‘όλες τις πτυχές της περιοχής. Έτσι εξετάζονται τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, το φυσικό περιβάλλον, τα δημογραφικά και τα οικονομικά χαρακτηριστικά, η χωροταξική οργάνωση και οι χρήσεις γης καθώς η προσβασιμότητα και τα δίκτυα.
- iv. Στην τέταρτη ενότητα εξετάζεται η εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτη στο Δήμο Κω. Ειδικότερα μελετώνται η εφαρμογή του Προγράμματος στην περιοχή, οι αλλαγές που επιφέρει η μεταρρύθμιση στη διοικητική διαίρεση της περιοχής και τέλος οι επιπτώσεις της αναδιάρθρωσης στο Δήμο Κω.
- v. Στην πέμπτη ενότητα παρουσιάζονται οι προϋπολογισμοί και οι απολογισμοί του Δήμου Κω, και εξετάζεται η επίδραση του Προγράμματος σε αυτούς.
- vi. Στην έκτη και τελευταία ενότητα εξάγονται κάποια συμπεράσματα σχετικά με την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, και σε σχέση με την ιστορική συγκυρία.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ. ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΝΟΙΩΝ-ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.

Το Κοινωνικό Κράτος έχει την καταγωγή του στο Φιλελεύθερο Έκράτος που αναδύθηκε στις δυτικές κοινωνίες κατά τον 19^ο αιώνα, όμως η σημερινή μορφή του Κοινωνικού Κράτους παρουσιάστηκε και επικράτησε για διάφορους λόγους στις δυτικές κοινωνίες μετά την οικονομική κρίση του '29, αλλά κυρίως μετά τον 2^ο Παγκοσμιο πόλεμο, καθώς το κράτος αναδείχτηκε ως ο μόνος φορέας του συλλογικού συμφέροντος που μπορούσε να επιτύχει την αναγκαία οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση και να οργανώσει την νέα πραγματικότητα,¹ και συνήθως ταυτίζεται με τις έννοιες της κοινωνικής ασφάλισης, του εργατικού δικαίου και του κρατικού παρεμβατισμού στον οικονομικό τομέα, κυρίως μέσω δημοσιονομικών στόχων. Το κοινωνικό κράτος κατοχυρώνεται ρητά στην Ελλάδα με την αναθεώρηση του Συντάγματος 1975/1986, στο άρθρο 25, στο πρώτο εδάφιο του.²

Κατά την δεκαετία του '70, στις δυτικές κοινωνίες επικράτησαν πολιτικές οι οποίες είχαν ως στρατηγικούς στόχους την απελευθέρωση και την κυριαρχία των αγορών, ως την κυρίαρχη εκδοχή της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής. Η εφαρμογή των πολιτικών αυτών οδήγησε τελικά και στην σημερινή οικονομική κρίση και ύφεση, από τις οποίες πλήττονται η διεθνής, ευρωπαϊκή και εθνική οικονομία από το 2008. Η κρίση αυτή από χρηματοπιστωτική αρχικά κρίση, έχει πλέον εξελιχθεί σε κρίση της πραγματικής οικονομίας, και οδηγεί στην σημαντική αύξηση της ανεργίας, δημιουργώντας κρίση απασχόλησης, και εισοδήματος της μισθωτής εργασίας με όλες τις επιπτώσεις που έχουν αυτά στο κοινωνικό κράτος στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και διεθνώς.³

Η διεθνής οικονομική συγκυρία, μαζί με τον κατακερματισμένο χαρακτήρα του ελληνικού κοινωνικού κράτους, τον περιορισμένο σε ποιότητα και ποσότητα παροχών, την ελλιπή χρηματοδότηση και τις κοινωνικές ανισότητες,⁴ έχει οδηγήσει στη θέσπιση ρητών στοχων, εκτός από την αποκέντρωση και την ενίσχυση της

¹ Στασινοπούλου Ολ., *Κράτος Πρόνοιας*, Gutenberg, Αθήνα 2003. σσ. 52

² *ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ*, ΑΘΗΝΑ 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 1986, ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 23

³ Ρομπόλης Σ., *Οικονομική Κρίση και Κοινωνικό Κράτος*, *Κοινωνική Πολιτική*, τεύχος 1, Απρίλιος 2013

⁴ Σωτηρόπουλος Δ., *Υποθέσεις Εργασίας και Ανοικτά Ερωτήματα στη Βιβλιογραφία για την Ελληνική Κοινωνία Πολιτών*, στο Κοντιάδης Ξ.- Ανθόπουλος Χ. (Επιμ.), *Κρίση του Ελληνικού Πολιτικού Συστήματος*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2008, σσ. 326

αυτοδιοίκησης, τον ορθολογική οργάνωση και την εξορθολόγηση της διαχείριση των πόρων, ανθρώπινων και μη.⁵ Η ορθολογική οργάνωση του κράτους είναι μια από τις κλασικότερες εκφράσεις νομιμοποίησης της κοινωνικής εξουσίας, κυρίως απέναντι σε αυθαίρετες μορφές εξουσίας (και είναι μια ορθολογικότητα η οποία διαπερνάει και ολόκληρη την καπιταλιστική παραγωγή).⁶ Ως τέτοια, αυθαίρετη και μη ορθολογική, σε μεγάλο βαθμό έχει περιγραφεί και η οργάνωση της ελληνικής κοινωνίας σε κράτος, το οποίο όμως διέπεται από πελατειακές σχέσεις και σχέσεις πατρωνίας,⁷ και αυτή η μορφή οργάνωσης έχει κατηγορηθεί ότι είναι σε μεγάλο βαθμό υπαίτια και για τα αίτια της κρίσης, καθώς θεωρείται υπαίτια για την διογκωση του κράτους, και την πελατειακή γραφειοκρατία των κομμάτων τα οποία έχουν οδηγήσει σε μια αδύναμη κοινωνία πολιτών,⁸ αλλά κυρίως για την πολιτική αντιμετώπιση της, καθώς στην Ελλάδα η οικονομική κρίση έχει μετεξελλιχθεί και σε πολιτική κρίση.⁹ Το πολιτικό σύστημα αντιμετωπίζεται έτσι ως μια «πολιτική αγορά», εντός της οποίας κυριαρχούν τα συμφέροντα μερίδων της γραφειοκρατίας, των κοινωνικών συνεχιών και διαφόρων ομάδων συμφερόντων, τα οποία πρέπει να παραμεριστούν.¹⁰

Η ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους κατά την μεταπολεμική περίοδο, επεκτάθηκε και στην αυτοδιοίκηση, η οποία ανάλαβε ευθύνες συγκροτησης και λειτουργίας θεσμών στο χώρο της υγείας, της εκπαίδευσης, της κατοικίας, της κοινωνικής πρόνοιας και ασφάλισης, παρόλα αυτά, ο ρόλος της αυτοδιοίκησης στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής σ' ένα κράτος όπως το ελληνικό, συγκεντρωτικό και με αδύναμο κοινωνικό κράτος, είναι μάλλον περιορισμένος.¹¹ Εντούτοις, η ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους επέτρεψε και την διεύρυνση των κοινωνικών λειτουργιών της τοπικής αυτοδιοίκησης, η κρίση όμως στην οποία περιήλθε το

---

⁵ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

⁶ Weber M., *Society and Economy, An outline of interpretive sociology*. University of Callifornia Press, LtD, London, England, 1978, pp. 956-965

⁷ Sotiropoulos D., *Patronage in South European beraucracies in the 1980's and the 1990's: The Politicization of central public administrations in Greece, Italy, Portugal and Spain*. Paper presented in the workshop "Political parties and patronage", ECPR Joint sessions, Nicossia, 25-30 April 2006

⁸ Σωτηρόπουλος Δ., *Υποθέσεις Εργασίας και Ανοικτά Ερωτήματα στη Βιβλιογραφία για την Ελληνική Κοινωνία Πολιτών*, στο Κοντιάδης Ξ.- Ανθόπουλος Χ. (Επιμ.), *Κρίση του Ελληνικού Πολιτικού Συστήματος*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2008, σσ. 322

⁹ Lyrantzis C., *Greek Politics in the Era of Economic Crisis: Reassessing Causes and Effects*, GreeSE Paper No 45, *Hellenic Observatory Papers on Greece and Southern Europe*, March 2011

¹⁰ Γράβαρης Δ., *Κρίση του κοινωνικού κράτους και νεωτερικότητα*, Ιδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα, 1997. σσ. 96

¹¹ Γετίμης Π. *Κοινωνικές πολιτικές και τοπικό κράτος*, στο Π. Γετίμης- Δ. Γράβαρης (Επιμ.) *Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Η σύγχρονη προβληματική*, Θεμέλιο, Αθήνα, 1993, σσ. 95-97

κοινωνικό κράτος μετά από την δεκαετία του '70, επιρέασε σαφώς και τον τρόπο που αρθρώνονται οι τοπικοί θεσμοί και πολιτικές. Το τοπικό όμως αναδύκνείται πλέον και ως μοχλός ανάπτυξης και διεξόδου από την κρίση, εναγκαλίζοντας τα νέα μοντέλα της παραγωγικής διαδικασίας: ευέλικτη εξειδίκευση, ποιοτική παραγωγή, μικρή κλίμακα, αποκεντρωμένες δομές, τοπικός-κοινοτικός χαρακτήρας.¹²

Η αυτοδιοίκηση έτσι, απολαμβάνει διοικητική και δημοσιονομική αυτοτέλεια μέσα από την συγκρότηση νομικής προσωπικότητας, όμως δεν διαθέτει κατά κανόνα και κανονιστική αυτονομία, ικανότητα δηλαδή να εκδίδει χωρίς εξουσιοδότηση και κανονιστικές πράξεις.¹³ Ταυτόχρονα, η έννοια της είναι παράλληλη με αυτή της διοικητικής αποκέντρωσης. Η εδαφική διοικητική διαίρεση της χώρας ως στοιχείο της αποκέντρωσης προσομοιάζει με την τοπική αυτοδιοίκηση στο ότι και οι δύο φέρουν το χωρικό στοιχείο ως προϋπόθεση που προσδιορίζει την αρμοδιότητα των οργάνων τους. Η διαφορά τους έγκειται στο γεγονός ότι η διοικητική αποκέντρωση πραγματοποιείται από όργανα του κράτους, ενώ η τοπική αυτοδιοίκηση ασκείται από ανεξάρτητα.¹⁴

Η ίδια η έννοια της αυτοδιοίκησης υπονοεί την ύπαρξη ίδιας βούλησης των διοικούμενων στην άσκηση της δημόσιας διοίκησης και σύμφωνα με μια διαφορετική διατύπωση, «Αυτοδιοίκηση είναι η άσκηση δημόσιας διοίκησης, την οποία ασκούν οι αυτοδιοικούμενοι οργανισμοί δημόσιας διοίκησης, υπό ιδίαν ευθύνη, με τα δικά τους όργανα, κατά παραχώρηση του κράτους». Η τοπική αυτοδιοίκηση, κατά συνέπεια, είναι η διαχείριση των τοπικών υποθέσεων από τοπικά όργανα που επιλέγονται από το τοπικό εκλογικό σώμα, κατοικούν στο δεδομένο χώρο και ασκούν εξουσία με δική τους ευθύνη. Με άλλα λόγια, η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελείται από ένα σύνολο δράσεων των τοπικών αρχών που αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση των τοπικών υποθέσεων και την ικανοποίηση των δημοτών.¹⁵

Η αναγκαιότητα ύπαρξης της τοπικής αυτοδιοίκησης έγκειται στον ενωτικό ρόλο που καλείται να διαδραματίσει ανάμεσα στην κεντρική διοίκηση και το τοπικό

---

¹²Γετίμης Π. *Κοινωνικές πολιτικές και τοπικό κράτος*, στο Π. Γετίμης- Δ. Γράβαρης (Επιμ.) *Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Η σύγχρονη προβληματική*, Θεμέλιο, Αθήνα, 1993, σσ. 509

¹³Παπαγιάννης, Δ., «*Το Υποεθνικό Επίπεδο Στην Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση*». Εκδ. Σάκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. 2005, σσ. 51-52

¹⁴Γεώργιος Σαρκόπουλος. *Η τοπική αυτοδιοίκηση σε συνάρτηση με την διοικητική αποκέντρωση στην Ελλάδα*. Διδακτορική διατριβή, Θεσσαλονίκη 1993.

¹⁵Στο ίδιο

στοιχείο. Η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να παράγει ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες τα οποία είναι απαραίτητα για τη σωστή λειτουργία της κρατικής μηχανής, ενώ γνωρίζει τα τοπικά ζητήματα και τον βέλτιστο τρόπο αντιμετώπισης τους. Επιπλέον, συντονίζει καλύτερα τα προβλήματα στη βάση της δημιουργίας τους και ελαφρώνει την κεντρική διοίκηση.¹⁶

1.2. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα, Ιστορική Διαδρομή

Ως «πατέρας της αυτοδιοίκησης» θεωρείται από πολλούς ιστορικούς ο Κλεισθένης, ο οποίος χώρισε την αθηναϊκή πολιτεία σε 100 δήμους, που ο καθένας είχε τη δική του διοικητική περιφέρεια, ονομασία και άμεσα εκλεγμένα από τους κατοίκους του, διοικητικά όργανα. Επίσης, ο Κλεισθένης δημιούργησε το 580 π.χ. τις Τριττύες, το αντίστοιχο των σημερινών νομαρχιών. Οι ίδιες αρχές της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης χαρακτήριζαν τόσο το κράτος του Μεγάλου Αλεξάνδρου, όσο και αργότερα τη Ρωμαϊκή και Βυζαντινή μορφή διοίκησης.¹⁷

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, βασική μονάδα τοπικής αυτοδιοίκησης υπήρξε η κοινότητα, η οποία περιελάμβανε έναν ή περισσότερους οικισμούς και έφερε την ευθύνη της συλλογής και απόδοσης των φόρων στην κεντρική διοίκηση.

Στην πορεία, και ανάλογα με τις περιστάσεις, οι κοινότητες εξελίχθηκαν είτε σε κύτταρα διατήρησης της εθνικής συνείδησης είτε σε εμπόδια στην δημιουργία ελεύθερου ελληνικού κράτους, λόγω του μεταξύ τους ανταγωνισμού. Τις κοινότητες διοικούσαν οι δημογέροντες ή προεστοί, τους οποίους ο λαός εξέλεγε δια βοής.¹⁸

Μετά την απελευθέρωση και κατά την περίοδο διακυβέρνησης του Ιωάννη Καποδίστρια, η ελληνική επικράτεια διαιρέθηκε σε επαρχίες, υπο-επαρχίες και κοινότητες, με τους έπαρχους και τους κοινοτάρχες όμως να διορίζονται από την κεντρική αυτοδιοίκηση. Το 1833 εκδόθηκε ο Νόμος «Περί συστάσεως των δήμων», με τον οποίο η χώρα διαιρέθηκε σε νομούς, επαρχίες και δήμους, με βάση πληθυσμιακά και γεωγραφικά δεδομένα. Ο νόμος αυτός αποτελεί και τον μακροβιότερο νόμο που ψηφίστηκε ποτέ για την αυτοδιοίκηση και διατηρήθηκε για

---

¹⁶ Γεώργιος Σαρκόπουλος. *Η τοπική αυτοδιοίκηση σε συνάρτηση με την διοικητική αποκέντρωση στην Ελλάδα*. Διδακτορική διατριβή, Θεσσαλονίκη 1993.

¹⁷ Ιατρού, Σ. Κουδούνη, Α. Νικολακοπούλου, Μ. και Χασομέρη, Σ.) *Δομή και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης*, Τ.Ε.Ε., Αθήνα. 2005

¹⁸ Στο ίδιο

80 έτη. Οι νομάρχες υπάγονταν στη αρμοδιότητα του Υπουργείου των Εσωτερικών και διορίζονταν από αυτό. Οι δήμοι είχαν αρκετές αρμοδιότητες, με κυριότερες: τη στοιχειώδη εκπαίδευση (από όπου και «δημοτικά» σχολεία), την αστυνόμευση και τη στρατολόγηση. Τα δημοτικά συμβούλια εκλέγονταν από τους δημότες, αλλά ο δήμαρχος επιλεγόταν από τον Νομόρχη, από κατάλογο υποψηφίων που συνέτασσε το δημοτικό συμβούλιο.¹⁹

Η επόμενη προσπάθεια αναμόρφωσης του ελληνικού αυτοδιοικητικού τοπίου έγινε το 1912 από τον Ελευθέριο Βενιζέλο, με την ψήφιση του νόμου ΔΝΖ/1912 περί «συστάσεως δήμων και κοινοτήτων». Με τον νόμο αυτό εισήχθησαν οι κοινότητες ως δεύτερο είδος πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και δημιουργήθηκαν περίπου 6.000 πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ, οι οποίοι ήταν ως επί το πλείστον θνησιγενείς και λειτουργούσαν ως παραρτήματα της κρατικής γραφειοκρατίας. Ο νόμος προέβλεπε τη δυνατότητα σύμπραξης δύο κοινοτήτων «προς θεραπεία κοινών τους τοπικών συμφερόντων».²⁰

Το Σύνταγμα του 1927 αναφέρει στο άρθρο 127 ότι: «το Κράτος διαιρείται εις περιφέρειας, εντός των οποίων οι πολίτες διαχειρίζονται απευθείας τας τοπικάς υποθέσεις, αις ο νόμος θέλει ορίσει». Έτσι, η αυτοδιοίκηση ως θεσμός κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα. Θεσπίσθηκε η αυτοδιοίκηση δύο βαθμίδων κατ'ελάχιστον και ως πρώτη βαθμίδα ορίσθηκε η κοινότητα.²¹

Στη συνέχεια στο σύνταγμα του 1952, η αποκέντρωση και η τοπική αυτοδιοίκηση οριζόταν ως η διοικητική οργάνωση του κράτους, γεγονός που σήμαινε την καθιέρωση ρητώς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο σύνταγμα αυτό δεν έγινε αναλυτική αναφορά, όπως στα δύο προηγούμενα, για τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Παράλληλα το 1954 με το δημοτικό και κοινοτικό κώδικα γίνεται για πρώτη φορά προσπάθεια αποσαφήνισης των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης.²²

---

¹⁹ Αθανασάκης, Κ. Καρέλα, Α. Καραμπλή, Ε. Κυριόπουλος, Ι. Λιονής, Χ. Μυλωνά, Κ. Σουλιώτης, Κ. Τριτάκη, Γ. Τσιάντου, Β. 'Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στη δημόσια υγεία', Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα 2009

²⁰ Στο ίδιο

²¹ Ιατρού, Σ. Κουδούνη, Α. Νικολακοπούλου, Μ. και Χασομέρη, Σ. 'Δομή και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης', Τ.Ε.Ε., Αθήνα, 2005

²² Μπεσίλα –Βήκα, Ε. 'Τοπική Αυτοδιοίκηση', Τόμος Ι, Εκδόσεις Σακουλά, Αθήνα –Θεσσαλονίκη, 2004. σσ. 288

Κατά την διάρκεια της δικτατορίας η τοπική αυτοδιοίκηση υποβαθμίστηκε σκόπιμα παρόλο που το δικτατορικό συνταγματικό κείμενο περιλάμβανε διατάξεις για τον θεσμό. Έτσι τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν διορισμένα και μάλιστα ήταν ουσιαστικά οι εκφραστές της δικτατορίας σε τοπικό επίπεδο. Με την μεταπολίτευση και πιο συγκεκριμένα με το σύνταγμα του 1975 είχαμε και την αποκατάσταση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Έτσι με το σύνταγμα του 1975 κατοχυρώνεται η τοπική αυτοδιοίκηση, όχι μόνο ως ένα σύστημα διοικητικής διαίρεσης αλλά ως ένας θεσμός που είναι άμεσα συνδεδεμένος με την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας που είναι η βάση του πολιτεύματος μας. Ειδικότερα στο σύνταγμα αυτό αποσαφηνίζεται πλήρως η δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης και ορίζονται ως πρώτη βαθμίδα της, οι δήμοι και οι κοινότητες. Επίσης κατοχυρώνεται η δημιουργία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, η άμεση εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών οργάνων διοίκησης, η αυτοτέλεια των ΟΤΑ να διαχειρίζονται τοπικές υποθέσεις και προβλήματα.²³

Στην συνέχεια και ειδικότερα από το 1981, διαδοχικές κυβερνήσεις επιχείρησαν να αντιμετωπίσουν την πολυδιάσπαση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, προσπαθώντας να μειώσουν τον αριθμό τους. Πιο συγκεκριμένα με το νόμο 1416/1984 όπου και επιχειρήθηκαν ασχεδίαστες και εθελοντικές συνενώσεις ΟΤΑ και δημιουργήθηκαν οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι. Επίσης με το νόμο 1622/1986 όπου επιχειρήθηκαν, σχεδιασμένες αυτή τη φορά, αλλά πάλι εθελοντικές συνενώσεις ΟΤΑ. Η αποτελεσματικότητα των δύο αυτών νομοθετικών προσπαθειών δεν απέφεραν σημαντικά αποτελέσματα αφού είχαμε μόλις 108 νέους ΟΤΑ (49 νέοι ΟΤΑ με βάση τον Ν. 1416/1984 και 59 νέοι ΟΤΑ από τον Ν. 1622/1986) οι οποίοι προήλθαν από τη συνένωση 354 ΟΤΑ.²⁴

Επόμενο σταθμό για την τοπική αυτοδιοίκηση και ίσως τον πιο σημαντικό των τελευταίων 50 χρόνων αποτελεί ο νόμος 2539/1997 για την "Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης", γνωστός ως "Σχέδιο Ι. Καποδίστριας". Με τον νόμο αυτό αλλάζει ριζικά ο χάρτης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης αφού καταργεί τους υπάρχοντες 475 δήμους και τις 5.318 κοινότητες και δημιουργεί

---

²³ Μπεσίλα –Βήκα, Ε. 'Τοπική Αυτοδιοίκηση', Τόμος Ι, Εκδόσεις Σακουλά, Αθήνα –Θεσσαλονίκη, 2004. σσ. 225

²⁴ Κοσμά, Κ. 'Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα: Δομή και Λειτουργία στην Ευρωπαϊκή Προοπτική', Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 2008

900 νέους δήμους με ευρεία εδαφική περιφέρεια και 133 κοινότητες.²⁵ Η δημιουργία αυτών των κοινοτήτων γίνεται με κριτήριο τη γεωοικονομική ή ιστορική θέση τους.²⁶

Η αναθεώρηση του συντάγματος του 1975 αποτέλεσε μια ακόμα εξέλιξη της τοπικής αυτοδιοίκησης. Έτσι η Ζ' Αναθεωρητική Βουλή το 2001 ψήφισε μια ιδιαίτερα εκτενή αναθεώρηση του Συντάγματος, με την οποία τροποποιήθηκαν συνολικά 79 άρθρα του Συντάγματος. Το αναθεωρημένο Σύνταγμα εκτός των άλλων αλλαγών που επέφερε ενίσχυσε και το αποκεντρωτικό σύστημα της χώρας.²⁷

1.3. Υπάρχουσα κατάσταση

Με τον Νόμο 3852/2010 ψηφίσθηκε στην Ελλάδα το σχέδιο «Καλλικράτης», η «νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης», με στόχο τον καλύτερο σχεδιασμό, τη σαφέστερη οριοθέτηση αρμοδιοτήτων, την αναβάθμιση της δημοκρατικής λειτουργίας της αυτοδιοίκησης και την δημιουργία ισχυρών διοικητικών ενοτήτων.²⁸

Με το νόμο αυτό, οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης και αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου και έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 102 του Συντάγματος. Ο δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης αποτελείται πλέον από τις περιφέρειες οι οποίες προκύπτουν από τη συνένωση των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, οι οποίες καταργούνται. Από τις 76 διοικητικές ενότητες, διατηρούνται 13 περιφέρειες.

Οι 13 περιφέρειες σύμφωνα με τον Καλλικράτη είναι:

1) Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

²⁵Ψυχάρης, Ι. και Σιμάτου, Ε. 'Η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα', Σειρά Ερευνητικών Εργασιών, 9(29):645-684, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 2003. σσ. 653

²⁶Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα, 2010

²⁷ Πρακτικά Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, Ι' περίοδος Προεδρευομένης Δημοκρατίας, σύνοδος Α', συνεδρίαση ΠΝΕ', Παρασκευή 6 Απριλίου 2001

²⁸ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ, Αρ. Φύλλου 87, 7 Ιουνίου 2010, 1785, ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3852 Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης

- 2) Κεντρικής Μακεδονίας
- 3) Δυτικής Μακεδονίας
- 4) Θεσσαλίας
- 5) Ηπείρου
- 6) Ιονίων νήσων
- 7) Δυτικής Ελλάδος
- 8) Στερέας Ελλάδος
- 9) Πελοποννήσου
- 10) Αττικής
- 11) Κρήτης
- 12) Νοτίου Αιγαίου
- 13) Βορείου Αιγαίου

Οι δήμοι αποτελούν τον πρώτο βαθμό αυτοδιοίκησης. Οι καλλικρατικοί δήμοι προκύπτουν από τις συνενώσεις των παλαιότερων δήμων και απαρτίζονται από επιμέρους δημοτικές και τοπικές κοινότητες, οι οποίες ταυτίζονται με τους παλιούς δήμους και τοπικά διαμερίσματα αντίστοιχα. Δημιουργούνται έτσι λιγότεροι και ισχυρότεροι δήμοι (325 από 910).

Οι αρμοδιότητες των νέων Δήμων διευρύνονται και αποκτούν υπηρεσιακές μονάδες, που ανταποκρίνονται στο σύνολο των τομέων δραστηριότητας τους. Όργανα του νέου Δήμου είναι ο Δήμαρχος, οι τομεακοί και τοπικοί Αντιδήμαρχοι και τα λοιπά όργανα που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.²⁹

---

²⁹ Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης *Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης*, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ

2.1. Η Φιλοσοφία του Προγράμματος «Καλλικράτης»

Όπως έχει εντοπιστεί εδώ και αρκετές δεκαετίες η ανεπάρκεια του δημόσιου τομέα σε όλα τα επίπεδα, από το εθνικό μέχρι και το τοπικό, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους ανασταλτικούς παράγοντες της επίτευξης υψηλών ρυθμών κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης.

Ειδικότερα η ανεπάρκεια του δημόσιου τομέα εντοπίζεται κατά κύριο λόγο στην ιδιαίτερα συγκεντρωτική δομή του κράτους, καθώς ο μεγαλύτερος όγκος εκτελεστικών αρμοδιοτήτων βρίσκεται στα υπουργεία. Όλη αυτή η κατάσταση καθιστά τη δημόσια διοίκηση αναποτελεσματική και μη αποδοτική.

Παράλληλα σε τοπικό επίπεδο η ανεπάρκεια της δημόσιας διοίκησης έχει να κάνει με την έλλειψη πόρων και αρμοδιοτήτων, καθώς και με τις περιορισμένες οργανωτικές δυνατότητες των ΟΤΑ (α' και β' βαθμού). Η ανεπάρκεια αυτή δυσχεραίνει το στρατηγικό σχεδιασμό και την υλοποίηση τοπικών αναπτυξιακών πολιτικών. Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι οι αδυναμίες της τοπικής αυτοδιοίκησης περιορίζουν τον πολύ σημαντικό, αναπτυξιακό ρόλο των ΟΤΑ.

Συνεπώς μέσα στο πλαίσιο της γενικότερης πολύπλευρης κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα, κρίνεται αναγκαία η ριζική αναδιάρθρωση της δημόσιας διοίκησης συνολικά, αλλά και συγκεκριμένα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Βέβαια στην κατεύθυνση αυτή έγιναν σημαντικότερες προσπάθειες τα τελευταία χρόνια όπως η σταδιακή μεταφορά πολλών και σημαντικών αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση και τις περιφερειακές υπηρεσίες, η αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης με το σχέδιο Καποδίστρια κ.α. Όμως οι μεταρρυθμίσεις αυτές δεν κατάφεραν να καταστήσουν την τοπική αυτοδιοίκηση τόσο αποτελεσματική, όσο απαιτούν οι ανάγκες για εξυπηρέτηση του πολίτη, για την ανάπτυξη της χώρας και για την εναρμόνιση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Εφόσον λοιπόν οι προηγούμενες προσπάθειες δεν βελτίωσαν δραστικά την κατάσταση στην τοπική αυτοδιοίκηση, η κυβέρνηση σχεδίασε μια νέα αναδιάρθρωση με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Το Πρόγραμμα Καλλικράτης αποσκοπεί στην εξοικονόμηση πόρων από την μείωση του αριθμού των ΟΤΑ και των νομικών τους

προσώπων, και ταυτόχρονα στην απόδοση στους ΟΤΑ μιας νέας αναπτυξιακής προοπτικής. Με τον τρόπο αυτό οι ΟΤΑ θα αποκτήσουν πρωτεύοντα ρόλο στην τοπική ανάπτυξη της χώρας όπου τα κύρια χαρακτηριστικά της θα είναι η αξιοποίηση των τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, ο σεβασμός στο περιβάλλον και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.³⁰

Το Πρόγραμμα Καλλικράτης, για την επίτευξη των στόχων της διοικητικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβάνει μεταβολές σε τέσσερις βασικούς άξονες, ενίσχυση του πρώτου βαθμού αυτοδιοίκησης με τη δημιουργία λιγότερων αριθμητικά και ισχυρότερων δήμων σε όλη τη χώρα, οι οποίοι χωροθετούνται με βάση αντικειμενικά ορθολογικά κριτήρια, τη θέσπιση της αιρετής περιφερειακής αυτοδιοίκησης, την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων από τις υπηρεσίες του κεντρικού κρατικού μηχανισμού προς την τοπική (δήμους) και περιφερειακή (περιφέρειες) διοίκηση, και την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών των ΟΤΑ και ορθολογική διαχείριση των ανθρώπινων πόρων.³¹

Όπως σε κάθε μεγάλη μεταρρύθμιση, έτσι και στην περίπτωση του Προγράμματος Καλλικράτης, το μεγάλο ζητούμενο σε αυτή τη φάση είναι η υλοποίηση των στόχων που τέθηκαν αρχικά από το πρόγραμμα. Η επίτευξη των στόχων γίνεται ακόμα πιο δύσκολη μέσα στο πλαίσιο της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας που περνά η χώρα. Όμως λόγω της σημερινής συγκυρίας, όσο δύσκολη φαίνεται η επίτευξη των στόχων άλλο τόσο επιτακτική καθίσταται.

2.2. Λόγοι Θεσπίσεως του Προγράμματος Καλλικράτης

Το Σχέδιο Καλλικράτης είναι ουσιαστικά η συνέχεια του Σχεδίου Καποδίστρια του νόμου (2539/97) του Ελληνικού Κράτους-συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους- και πήρε το όνομά του από τον Καλλικράτη, έναν εκ των δυο αρχιτεκτόνων του Παρθενώνα της Ακρόπολης των Αθηνών.

---

³⁰Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης *Έπιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την μετάβαση στη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης*, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ), Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε. (Κ.τ.Π. Α.Ε.), Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ). 2010

³¹Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης *Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης*, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

Το όραμα του προγράμματος είναι η δημιουργία ενός επιτελικού κράτους με αποκεντρωμένα όργανα εξοπλισμένα με αποφασιστικές αρμοδιότητες. Ο στόχος είναι η οργανωμένη άσκηση της εξουσίας με μείωση της γραφειοκρατίας, αποκέντρωση λειτουργιών, εξάλειψη των επικαλύψεων και παράλληλα διεύρυνση της συμμετοχής του πολίτη και ενίσχυση της δημοκρατίας. Τα Οφέλη για το κράτος και για τον πολίτη είναι, αφενός ο περιορισμός λειτουργικών δαπανών και οικονομίες κλίμακας σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, η δημοσιονομική ανάταξη και αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας, η αύξηση της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ και του κράτους γενικότερα, κίνηση εμπιστοσύνης προς το θεσμό και τον κόσμο της αυτοδιοίκησης, αφετέρου η καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και αναβάθμιση της καθημερινότητάς του, παροχή ποιοτικών και υψηλού επιπέδου υπηρεσιών, καλύτερη πληροφόρηση / διάχυση της πληροφορίας, μείωση της σημασίας της απόστασης, ενθάρρυνση της συμμετοχής του πολίτη.³²

---

³²ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ, ΑΡΧΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ». 10-01-‘10

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1.

Σύγκριση παλαιού και νέου καθεστώτος

	Παλιό καθεστώς	Καθεστώς Καλλικράτη
Δήμοι	Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ. Συνολικά 910 δήμοι και 124 κοινότητες. Οι περισσότεροι είχαν προκύψει από συνενώσεις το 1997 με τον «Καποδίστρια». Διαιρούνταν σε δημοτικά διαμερίσματα.	Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ. Περιορισμός σε 325 δήμους μέσω εθελοντικών ή αναγκαστικών συνενώσεων. Ανάλυση μέρους των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών. Διαιρούνται σε δημοτικές ενότητες, οι οποίες ταυτίζονται ουσιαστικά με τους δήμους που συνενώθηκαν. Αυτές με τη σειρά τους διαιρούνται σε κοινότητες, οι οποίες ταυτίζονται με τα παλαιά δημοτικά διαμερίσματα.
Νομαρχίες	Δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ. Συνολικά 57 νομαρχίες και 19 επαρχία. Ακολουθούσαν το χωρισμό της χώρας σε νομούς, εκτός απ' την Αττική.	Καταργήθηκαν.
Περιφέρειες	Συνολικά 13. Υπεύθυνες για το συντονισμό των ΟΤΑ, τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών τους και την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο. Ο περιφερειάρχης διοριζόταν απ' την κυβέρνηση.	Παρέμειναν στα ίδια γεωγραφικά όρια, αλλά πλέον αποτελούν δευτεροβάθμιους ΟΤΑ με αρετό περιφερειάρχη και συμβούλιο. Ανάλυση μέρους των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών.
Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	Δεν υπήρχαν	Συνολικά 7. Ο επικεφαλής τους (γενικός γραμματέας) διορίζεται απ' την κυβέρνηση. Ανέλαβαν σε γενικές γραμμές τις αρμοδιότητες των παλαιών περιφερειών.
Δημοτικές επιχειρήσεις	Περίπου 6.000 Νομικά Πρόσωπα και επιχειρήσεις των Δήμων.	Μειώνονται σε περίπου 1.500 μέσω συνενώσεων ή καταργήσεων.
Χρηματοδότηση ΟΤΑ	Κρατικός προϋπολογισμός, ευρωπαϊκά προγράμματα, δημοτικά τέλη, ιδίοι πόροι (π.χ. δημοτικές επιχειρήσεις, εκμίσθωση παραλιών και λατομείων κ.ά.)	Παραμένουν τα προηγούμενα. Προστίθεται μερίδιο από κρατικούς φόρους (ΦΠΑ, φορολογία εισοδήματος, φόρο ακίνητης περιουσίας)
Αυτοδιοικητικές εκλογές	Κάθε 4 χρόνια, μήνα Οκτώβριο. Εάν ο πρώτος συνδυασμός δεν συγκέντρωνε 42%, η διαδικασία επαναλαμβανόταν την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρωτευσάντων	Κάθε 5 χρόνια, μήνα Ιούνιο, μαζί με τις Ευρωεκλογές (εξαίρονται οι εκλογές του 2010). Απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία για την ανακήρυξη συνδυασμού ως νικητή. Εάν δεν επιτευχθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρωτευσάντων.

Πηγή Πίνακα: Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

2.3. Οι Προτεραιότητες του Προγράμματος Καλλικράτη

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του νόμου οι προτεραιότητες είναι η ουσιαστική οικονομική στήριξη των δύο βαθμίδων Αυτοδιοίκησης με σύνδεση των όρων τους με Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών προσώπων, τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και τον Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας, η πλήρης

απόδοση των αναγκαίων πόρων για την άσκηση των απονεμόμενων πρόσθετων αρμοδιοτήτων, ο έλεγχος και περιορισμός του δανεισμού με τη θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων, η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος των υπερχρεωμένων δήμων, η διαφάνεια και προγραμματισμός στα οικονομικά των δήμων και των περιφερειών, ειδική μέριμνα για δίκαιη κατανομή των πόρων ενδοδημοτικά και ενδοπεριφερειακά., και καθολική υπαγωγή ελέγχου της διαχείρισης των δήμων, των νομικών τους προσώπων και των περιφερειών από το Ελεγκτικό Συνέδριο.³³

2.4. Τα Όργανα των Νέων Δήμων και οι Θεσμοί Διαβούλευσης

Η αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο του Σχεδίου Καλλικράτης δημιούργησε νέες ευρύτερες διοικητικές μονάδες με μεγαλύτερη έκταση και σαφώς περισσότερες αρμοδιότητες. Οι αλλαγές αυτές δημιούργησαν την αναγκαιότητα να αναδιοργανωθούν τα όργανα και οι θεσμοί των Δήμων και να δημιουργηθούν νέα.

Επίσης με το Σχέδιο Καλλικράτης ενσωματώνονται νέες αρχές στην τοπική αυτοδιοίκηση όπως η δημοκρατική διακυβέρνηση, η οποία ενισχύει τη συμμετοχή του πολίτη τόσο κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης πριν την λήψη αποφάσεων, όσο και κατά τη διάρκεια του ελέγχου της εφαρμογής των αποφάσεων. Έτσι λοιπόν για την επίτευξη της ενεργούς συμμετοχής των πολιτών στην λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης, το Σχέδιο Καλλικράτης προβλέπει μια σειρά θεσμοθετημένων θεσμών διαβούλευσης, οι οποίοι δημιουργούν το πλαίσιο συμμετοχής των πολιτών στην διαδικασία λήψης αποφάσεων.³⁴

Τα όργανα των νέων Δήμων που ορίζει, το Σχέδιο Καλλικράτης είναι το Δημοτικό Συμβούλιο το οποίο αποτελεί το κυρίαρχο όργανο του Δήμου, η Δημορχιακή Επιτροπή, η οποία μετονομάζεται σε Οικονομική Επιτροπή, και η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής όπου μεταξύ των αρμοδιοτήτων της είναι και η αδειοδότηση καταστημάτων και επιχειρήσεων. Τα Εκτελεστικά Όργανα του Δήμου

---

^{33 33} ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ, Αρ. Φύλλου 87, 7 Ιουνίου 2010, 1785, ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3852

³⁴ Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης *Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης*, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

αποτελούν ο Δήμαρχος, οι Τοπικοί και Θεματικοί Αντιδήμαρχοι και η Εκτελεστική Επιτροπή.³⁵

Έχοντας ως στόχο την παροχή διοικητικών υπηρεσιών όσο το δυνατόν πιο κοντά στον πολίτη και την ενίσχυση της δημοτικής αποκέντρωσης, συγκροτήθηκαν τα Συμβούλια Δημοτικών Κοινοτήτων. Συγκροτούνται στα τοπικά διαμερίσματα και σε δήμους που συνενώνονται, άνω των 2.000 κατοίκων. Οι αρμοδιότητες τους αφορούν στην αντιμετώπιση προβλημάτων τοπικής εμβέλειας. Παράλληλα κατοχυρώνεται η συμμετοχή των προέδρων τους στα δημοτικά συμβούλια με δικαίωμα ψήφου όποτε αφορά ζήτημα που σχετίζεται άμεσα με την κοινότητα τους. Επίσης, θεσμοθετούνται για πρώτη φορά νέα δημοτικά όργανα όπως η Επιτροπή Διαβούλευσης, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και ο «Συμπαραστάτης» του Δημότη και της Επιχείρησης.

Η Επιτροπή Διαβούλευσης συγκροτείται υποχρεωτικά σε δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Τα μέλη του συμβουλίου της Επιτροπής Διαβούλευσης προέρχονται από τους παραγωγικούς φορείς του Δήμου ή της Περιφέρειας (Εκπρόσωποι Εργαζομένων, Επιχειρήσεων, Επιστημονικούς Συλλόγους, Ομάδες Πολιτών) οι οποίοι επιλέγονται από το Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο και από Πολίτες, οι οποίοι κληρώνονται από το σύνολο των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους. Ενισχύεται η συμμετοχή των πολιτών στη διοίκηση μονάδων παροχής υπηρεσιών, όπως στους παιδικούς σταθμούς, στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων κλπ.³⁶

Σε κάθε Δήμο συγκροτείται και λειτουργεί, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών, που έχει ως στόχο την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία. Βασική αρμοδιότητα του Συμβουλίου είναι η καταγραφή και διερεύνηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, που κατοικούν μόνιμα στην Περιφέρεια του δήμου.³⁷

---

³⁵Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

³⁶Στο ίδιο

³⁷Στο ίδιο

Ο θεσμός του «Συμπαραστάτη» του Δημότη και της Επιχείρησης καθιερώνεται με σκοπό την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης αλλά και για την καλύτερη διαμεσολάβηση μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και ΟΤΑ. Ο συμπαραστάτης έχει αρμοδιότητες με σκοπό την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, την βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου.³⁸

2.5. Οι Αλλαγές στην Διοικητική Διαίρεση

Η νέα διοικητική διαίρεση ξεκίνησε από την προηγούμενη με σκοπό την καλύτερη αντιπροσώπευση και κατ' επέκταση την ενδυνάμωση και ανάπτυξη των ενοτήτων, γεγονός που οδηγεί σε ορθότερη λειτουργία της τοπικής δημοκρατίας. Η χωροθέτηση έγινε με κριτήρια πληθυσμιακά, χωροταξικά, κοινωνικοοικονομικά /αναπτυξιακά και πολιτιστικά/ιστορικά. Τα οποία αφορούν παραμέτρους όπως τον αριθμό δημοτών, κατοίκων και την πληθυσμιακή πυκνότητα και κατανομή κατοικιών, το μέσο μέγεθος νοικοκυριού, μορφωτικοί δείκτες, η απασχόληση, η δομή της απασχόλησης, η εργασιακή κινητικότητα, το εισόδημα, η προσβασιμότητα, τα δίκτυα υποδομών, η δομή της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας και γενικότερα της τοπικής ανάπτυξης, ύπαρξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών φορέων, συμμετοχή σε Κοινοτικά και Εθνικά Προγράμματα, οι πόροι και το ενδογενές δυναμικό του νέου δήμου, πολιτιστικά, ιστορικά και χωροταξικά κριτήρια..³⁹

Έτσι, με βάση τα παραπάνω κριτήρια, θεμελιώθηκαν 13 Περιφέρειες οι οποίες αντικατέστησαν τις 76 διοικητικές ενότητες του β' βαθμού αυτοδιοίκησης, δηλαδή τις 54 Νομαρχίες, τις 3 διευρυμένες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα 19 επαρχεία. Επίσης θεμελιώθηκαν 325 νέοι ισχυροί Δήμοι οι οποίοι αποτελούν τη σταθερή διοικητική διαίρεση της χώρας. Επίσης, δημιουργήθηκαν 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στη θέση των 13 κρατικών περιφερειών. Για πρώτη φορά η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση δεν ασχολείται με τοπικές υποθέσεις αλλά περιορίζεται σε κρατικά καθήκοντα και υποθέσεις.

---

³⁸Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

³⁹Στο ίδιο

2.6. Οι Αλλαγές στις Αρμοδιότητες του Προγράμματος Καλλικράτης

Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» επιχειρεί για πρώτη φορά μια συστηματική καταγραφή των αρμοδιοτήτων της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης καθώς και συγκεκριμένα κριτήρια ορθολογικής κατανομής τους μεταξύ των επιπέδων αποκεντρωμένης διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Η κατανομή των αρμοδιοτήτων βασίζεται στο συνδυασμό νομικών και λειτουργικών κριτηρίων:⁴⁰

Τα νομικά κριτήρια στηρίζονται στην νομολογία και αθορίζονται από το Σύνταγμα και το αυτοδιοικητικό κεκτημένο όπως αυτό διαμορφώνεται από το ΔΚΚ, τη νομολογία αλλά και από τις διάφορες κανονιστικές διατάξεις. Τα λειτουργικά κριτήρια που διευκολύνουν την κατανομή των αρμοδιοτήτων σε πολυεπίπεδα συστήματα διακυβέρνησης. Βασικό ρόλο στην εξειδίκευση των κριτηρίων αυτών έχει η αρχή της εγγύτητας, από την οποία προέρχονται επιμέρους αρχές όπως η αρχή της ολοκλήρωσης των διοικητικών ενεργειών και η αποφυγή του κατακερματισμού τους, η αρχή της συγκέντρωσης του διοικητικού έργου αφορά κυρίως στις αρμοδιότητες και λειτουργίες που σχετίζονται με την άμεση εξυπηρέτηση του πολίτη.

Όλες οι συναφείς με την εξυπηρέτηση του πολίτη λειτουργίες και αρμοδιότητες θα πρέπει να συγκεντρώνονται στο εγγύτερο δυνατό επίπεδο άσχετα με το ποιος αποφασίζει την παροχή τους, και σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας των επιπέδων της διοίκησης. όσο λιγότερα τα επίπεδα διοίκησης που εμπλέκονται στη λήψη μιας απόφασης τόσο πιο αποτελεσματική και αποδοτική είναι η επίλυση του προβλήματος, σύμφωνα με τις αρχές της καταλληλότητας και της επάρκειας των πόρων, και της αποκλειστικότητας και της πληρότητας, κατά τις οποίες η κατανομή των αρμοδιοτήτων στα διάφορα επίπεδα διοίκησης πρέπει να γίνεται με την μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια ως προς την κατανομή των ρόλων και ενεργειών.

Όπως αναφέραμε παραπάνω, με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση δημιουργούνται λιγότεροι και ισχυρότεροι δήμοι σε όλη τη χώρα, οι οποίοι χωροθετούνται με βάση αντικειμενικά (γεωγραφικά, δημογραφικά, αναπτυξιακά κ.α) κριτήρια, ικανοί να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις. Οι νέες αρμοδιότητες κατανέμονται σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα, οι νέοι

---

⁴⁰ Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

δήμοι αναλαμβάνουν εντοπισμένες πολεοδομικές εφαρμογές και έκδοση οικοδομικών αδειών, το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν τον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας, την έκδοση σειράς επαγγελματικών αδειών, αρμοδιότητες στους τομείς: γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, εκτέλεση έργων, διασφάλιση συγκοινωνιακών υποδομών, την προστασία της δημόσιας υγείας, περιλαμβανόμενης και της μεταφοράς αρμοδιοτήτων από τις ΔΥΠΕ, αρμοδιότητες σε θέματα παιδείας (δια βίου μάθηση, υποστήριξη σχολικών υποδομών), αθλητισμού, πολιτισμού και την οργάνωση και λειτουργία λαϊκών αγορών.⁴¹

Ειδικότερα στους νησιώτικους Δήμους μεταφέρονται επιπλέον αρμοδιότητες με στόχο οι δημότες να εξυπηρετούνται πληρέστερα στον τόπο διαμονής τους. Συγκεκριμένα μεταφέρονται αρμοδιότητες στους τομείς Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Μεταφορών και Δημοσίων Έργων, Αλιείας, Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, Ενέργειας, Εμπορίου και Απασχόλησης, και συνεργασίας με το ΕΚΑΒ με σκοπό τη βελτίωση της οργάνωσης της αερομεταφοράς ασθενών.⁴²

2.7. Υποστηρικτικές Ενέργειες της Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Βασικός στόχος των νέων ρυθμίσεων είναι οι αξιοκρατικές μέθοδοι για τη στελέχωση των υπηρεσιών χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα των εργαζομένων. Οι ρυθμίσεις αυτές εντοπίζονται στους εξής τρεις τομείς στη δυνατότητα εθελούσιων μετατάξεων, το νέο σύστημα αξιοκρατικών προσλήψεων της Αυτοδιοίκησης, κατά το οποίο οι προσλήψεις νέου προσωπικού γίνονται αποκλειστικά μέσω του Α.Σ.Ε.Π..⁴³

Σύμφωνα με τα Νέα Πρότυπα Εσωτερικών Οργανισμών Οργάνωσης των Δήμων, των Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, προβλέπεται η θέσπιση νέων κανονισμών, σε συνεργασία με τους φορείς της Αυτοδιοίκησης, που έχουν σκοπό την καλύτερη λειτουργία τους, την σωστή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, την ομαλή άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων και τελικά την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.⁴⁴

---

⁴¹Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

⁴² Στο ίδιο

⁴³ Στο ίδιο

⁴⁴ Στο ίδιο

Για να πραγματοποιηθεί ομαλά η μετάβαση στον «Καλλικράτη» απαιτείται ισχυρός κεντρικός σχεδιασμός και συντονισμός για την ολοκλήρωση των διαδικασιών και την ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών. Με το επιχειρησιακό σχέδιο μετάβασης στον «Καλλικράτη» θα αντιμετωπιστούν ζητήματα που σχετίζονται με την αποτύπωση, για πρώτη φορά, της οικονομικής κατάστασης των Ο.Τ.Α. με τη δημιουργία δυναμικής βάσης δεδομένων στο ΥΠΕΣΑΗΔ. Στη βάση αυτή θα αποτυπώνεται η οικονομική κατάσταση της αυτοδιοίκησης και θα καταχωρούνται στοιχεία σχετικά με την οικονομική και αναπτυξιακή πολιτική των Δήμων., την εγκατάσταση και λειτουργία νέων Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (e-ΚΕΠ), την εκπόνηση προγραμμάτων επιμόρφωσης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και κατάρτισης των νέων αιρετών και των εργαζομένων. Σκοπός είναι να λειτουργήσουν οι εργαζόμενοι αποτελεσματικά στο νέο περιβάλλον, αλλά και να αλλάξουν την οπτική τους απέναντι στο έργο που υπηρετούν. Για τον λόγο αυτό, προγραμματίστηκε μελέτη αποτύπωσης των εκπαιδευτικών τους αναγκών.⁴⁵

Επίσης, θα καταγραφούν για πρώτη φορά με συστηματικό και ολοκληρωμένο τρόπο, του ανθρώπινου δυναμικού της αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ και ΝΠ) και της αποκεντρωμένης διοίκησης, θα ενοποιηθούν λειτουργικά τα πληροφοριακά συστήματα Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένων Διοικήσεως, θα λειτουργήσει ο Ηλεκτρονικός Δήμος/Περιφέρεια & Αποκεντρωμένη Διοίκηση, η Κάρτα Δημότη-Πολίτη, η κοστολόγηση και υποστήριξη μεταφοράς αρμοδιοτήτων, ιδιαίτερα προσμετράται η νησιωτικότητα, καταργούνται και συγχωνεύονται νομικά πρόσωπα από 6.000 σε 2.000, καταγράφεται, εξορθολογίζεται και διασφαλίζεται η λειτουργία υποδομών στέγασης, συντάσσονται Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) για τις 13 αιρετές Περιφέρειες και τις 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις., Οργανισμοί Εσωτερικής για τους Δήμους, Νέος Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών, Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Αποκέντρωσης, επιτελείται συνολική Χαρτογράφηση αρμοδιοτήτων και ολοκλήρωση θεσμικού πλαισίου

2.8. Συνέπειες της Διοικητικής Μεταρρύθμισης

---

⁴⁵Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

Η διοικητική μεταρρύθμιση έχει οικονομικές, κοινωνικές, συνέπειες όπως και στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, καθώς και στη Δημόσια Διοίκηση. Στις οικονομικές, επιδρά τόσο στη δομή των υπηρεσιών που παρέχουν οι ΟΤΑ όσο και στο σύνολο των επιχειρήσεων της χώρας. Με τη νέα μεταρρύθμιση βελτιώνεται η παραγωγικότητα των Δήμων και η ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν στους πολίτες. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του περιορισμού του αριθμού των Δήμων, την αύξηση του μεγέθους τους και τη θωράκιση τους με νέες αποτελεσματικές υπηρεσίες και προσωπικό. Επίσης, περιορίζεται σημαντικά ο αριθμός των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της αυτοδιοίκησης με αποτέλεσμα τη σημαντική εξοικονόμηση εξόδων, πόρων και διαδικασιών, ενώ ταυτόχρονα εξορθολογίζεται το καθεστώς των δημοτικών ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων.⁴⁶

Με τη διοικητική μεταρρύθμιση προβλέπονται νέοι, καινοτόμοι θεσμοί και μέτρα ώστε να διευκολύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα. Ένας τέτοιος θεσμός είναι η δημιουργία μικρών, αποτελεσματικών «Δημοτικών e-ΚΕΠ», με τα οποία παρέχονται οι απαραίτητες υπηρεσίες όσο το δυνατόν εγγύτερα στην επιχείρηση, η εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε ένα σημείο πλέον, μέσω νέων αρμοδιοτήτων που έχουν δοθεί στους Δήμους (αδειοδοτήσεις κλπ), με αποτέλεσμα να μειώνονται οι καθυστερήσεις λόγω γραφειοκρατίας και, συστηματοποιείται στους Δήμους η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, με αποτέλεσμα την αυτοματοποίηση των οικονομικών συναλλαγών με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Εγκαθίσταται, επίσης ηλεκτρονική επικοινωνία ανάμεσα στις υπηρεσίες του Δήμου, ώστε να μη χρειάζεται να αναλαμβάνει ο πολίτης ή ο εκπρόσωπος της επιχείρησης το ρόλο της «διεπαφής» ανάμεσα στις υπηρεσίες.⁴⁷

Οι επιχειρήσεις προστατεύονται πλέον από την έλλειψη πληροφόρησης καθώς όλες οι αποφάσεις που αφορούν τις επιχειρήσεις αναρτούνται στο Διαδίκτυο. Διασφαλίζεται έτσι η απόλυτη διαφάνεια, ο αποτελεσματικός δημόσιος έλεγχος και γίνεται εφικτή η ουσιαστική λογοδοσία των αυτοδιοικητικών αρχών. Επίσης πολύ σημαντικός είναι και ο ρόλος του «Συμπαραστάτη» του Δημότη και της Επιχείρησης

---

⁴⁶Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

⁴⁷Στο ίδιο

που βοηθάει στην καταπολέμηση της κακοδιοίκησης αλλά και στην καλύτερη διαμεσολάβηση μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και ΟΤΑ.⁴⁸

Ο «Καλλικράτης» όμως, αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις και σε εθνικό επίπεδο καθώς μειώνεται το σύνολο των χρηματοροών προς την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση, εξυγιαίνεται το οικονομικό και δημοσιονομικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που αποτελεί μέρος του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τίθενται κανόνες και έλεγχοι, ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον φαινόμενα υπερδανεισμού τόσο στους δήμους, όσο και τις περιφέρειες, η οργάνωση των νέων Δήμων και των Περιφερειών, οδηγεί σε αποτελεσματική διατύπωση και υλοποίηση έργων με αποτέλεσμα να αυξάνεται η απορροφητικότητα και κατά συνέπεια να μειώνονται τα διαφυγόντα έσοδα τόσο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όσο και για το σύνολο της χώρας γενικότερα, η ανάπτυξη της παραγωγικότητας των Δήμων και των επιχειρήσεων τους, αναμένεται να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα τους και με τον τρόπο αυτό να βοηθήσει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας.⁴⁹

Επίσης, με τη διοικητική μεταρρύθμιση προβλέπεται και η αντιμετώπιση των προβλημάτων που υπάρχουν σε υπερχρεωμένους Δήμους, μέσω του Ειδικού Προγράμματος εξυγίανσης. Για τους Δήμους που υπάγονται στο πρόγραμμα προβλέπονται αυστηρά όρια στο δανεισμό, απαγορεύονται οι προσλήψεις, περιορίζεται η χρηματοδότηση για επενδύσεις ώστε να χρηματοδοτηθεί η αποπληρωμή των χρεών με τη συνδρομή ειδικού λογαριασμού που δημιουργείται για το σκοπό αυτό (δημιουργείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων) στα πλαίσια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Παράλληλα πραγματοποιούνται τακτικοί έλεγχοι ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος εξυγίανσης.⁵⁰

Η νέα διοικητική μεταρρύθμιση επιφέρει άμεσες και έμμεσες αλλαγές στο κοινωνικό σύνολο. Μεταβάλλεται σημαντικά η σχέση του πολίτη με τη διοίκηση, κυρίως μέσω των ρυθμίσεων που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία των νέων αυτοδιοικητικών μονάδων. Οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα από

---

⁴⁸Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

⁴⁹Στο ίδιο

⁵⁰Στο ίδιο

τις νέες ρυθμίσεις είναι οι εργαζόμενοι στις κεντρικές και αποκεντρωμένες μονάδες του κράτους, και στους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους ΟΤΑ καθώς και τα νομικά τους πρόσωπα. Οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται έμμεσα από τις νέες ρυθμίσεις είναι οι ομάδες παραγωγών του πρωτογενούς (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) δευτερογενούς (βιομηχανία, βιοτεχνία) και τριτογενούς (εμπόριο, τουρισμός) τομέας της οικονομίας, και οι ομάδες αποδεκτών υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας στο μέτρο που οι προτεινόμενες ρυθμίσεις ανακατανέμουν σημαντικές αρμοδιότητες μεταξύ των επιπέδων διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Ωστόσο επηρεάζεται και η ελληνική κοινωνία στο σύνολο της καθώς οι ρυθμιστικές, αναδιανεμητικές και διανεμητικές αρμοδιότητες των ΟΤΑ εκτείνονται σε ένα ευρύτατο φάσμα της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής του τόπου.⁵¹

Όσον αφορά στον πολίτη, οι συνέπειες εντοπίζονται κυρίως στην παροχή υπηρεσιών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Βελτιώνονται σημαντικά οι διαδικασίες βασικών υπηρεσιών προς τους πολίτες σε διάφορους τομείς (κοινωνική πρόνοια, περιβαλλοντική προστασία, υγεία, παιδεία, πολιτισμός). Βασικός στόχος είναι η μείωση των εμποδίων στην πρόσβαση που έχουν οι πολίτες στις υπηρεσίες. Επίσης, με τις νέες ρυθμίσεις ενδυναμώνονται οι διαδικασίες συμμετοχής των πολιτών στη διαχείριση των τοπικών και περιφερειακών υποθέσεων. Παραδείγματα τέτοια αποτελούν οι θεσμοί διαβούλευσης, η αναζωογόνηση των τοπικών συμβουλίων και η εισαγωγή του θεσμού του συνηγόρου του Δημότη για τον έλεγχο της κακοδιοίκησης. Επίσης, μέσω της υποχρεωτικής ανάρτησης στο διαδίκτυο κάθε πράξης των ΟΤΑ εξασφαλίζεται το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στην πληροφόρηση και η άσκηση κοινωνικού ελέγχου.⁵²

Οι περιφερειακές αυτοδιοικήσεις διαδραματίζουν πλέον τον βασικότερο ρόλο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό και αποτελούν τους βασικούς φορείς προγραμματισμού και υλοποίησης πρωτοβουλιών για την πράσινη ανάπτυξη και την ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Με τις νέες ρυθμίσεις προωθούνται αναπτυξιακές πολιτικές που συμβαδίζουν με τις τρεις παραμέτρους της πράσινης ανάπτυξης, την περιβαλλοντική προστασία, την ισόρροπη κοινωνική και οικονομική

---

⁵¹Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

⁵²Στο ίδιο

ανάπτυξη και την εδαφική συνοχή. Η συμβολή των νέων ΟΤΑ στην πράσινη ανάπτυξη αναμένεται να είναι πολύ σημαντική. Ιδιαίτερα στην διαχείριση των αποβλήτων, τη διαχείριση υδάτινων πόρων, και τη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.⁵³

Οι συνέπειες της νέας μεταρρύθμισης σχετικά με τη Δημόσια Διοίκηση είναι η ενίσχυση του ελέγχου της νομιμότητας στις πράξεις των ΟΤΑ, η απλούστευση και επίσπευση διαδικασιών ελέγχου νομιμότητας πράξεων των ΟΤΑ, και υπάρχουν συνέπειες, ακόμα και στην απονομή της δικαιοσύνης.⁵⁴

2.9. Συμπεράσματα

Όπως είδαμε, το βασικό όραμα που επιδιώκεται μέσω του προγράμματος «Καλλικράτης» είναι η δημιουργία ενός επιτελικού κράτους, όπου τα αποκεντρωμένα όργανα θα είναι εξοπλισμένα με αποφασιστικές αρμοδιότητες, ενώ οι δύο βαθμοί αυτοδιοίκησης θα είναι ικανοί να ανταποκριθούν στις ανάγκες της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης. Βασικός στόχος είναι και η μείωση της γραφειοκρατίας, - αν και συχνά στη πράξη βλέπουμε ότι συμβαίνει το αντίθετο- έτσι ώστε να ασκείται οργανωμένα και αποτελεσματικά η εξουσία, αλλά και η ενίσχυση της συμμετοχής του πολίτη, καθώς και η εξορθολόγηση και μείωση των πόρων που απαιτούνται για την λειτουργία των δήμων.

Οι βασικές παράμετροι για την υλοποίηση των στόχων του προγράμματος είναι η επαναθεμελίωση των Δήμων (λιγότεροι και ισχυρότεροι Δήμοι), οι νέες αυξημένες αρμοδιότητες που δίνονται σε αυτούς, η θεμελίωση της ηλεκτρονικής δημοτικής διακυβέρνησης (δημοτικό e-ΚΕΠ, κάρτα πολίτη, αναρτήσεις στο διαδίκτυο κα), η αναβάθμιση της συμμετοχής του πολίτη και η διαφάνεια στην άσκηση της εξουσίας.

Δεδομένου της πολυπλοκότητας του σχεδίου, η πραγματοποίηση στην πράξη των παραπάνω στόχων δεν αποτελεί εύκολη υπόθεση. Απαιτείται η συνδρομή και η

---

⁵³Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 'Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης', Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

⁵⁴Στο ίδιο

συνεργασία διάφορων τομέων της κοινωνίας όπως οι τοπικές αρχές, η επιστημονική κοινότητα, ο επιχειρηματικός κόσμος και οι πολίτες.

Μια γενικότερη παρατήρηση που θα μπορούσαμε να κάνουμε, είναι ότι το Πρόγραμμα έχει σαφή οικονομικό και λειτουργικό προσανατολισμό, και πρωταρχικούς στόχους την εξοικονόμηση πόρων και την λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών. Αυτό όμως σημαίνει ότι η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής έρχεται σε δεύτερο πλάνο, την ίδια ώρα που το γενικότερο οικονομικό κλίμα της Ελλάδας δημιουργεί επιπλέον προβλήματα στην επίτευξη των παραπάνω στόχων που έχει θέσει το πρόγραμμα. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει υποστεί πολύ σημαντικές περικοπές στους πόρους της με αποτέλεσμα τα οικονομικά πολλών Δήμων να βρίσκονται σε πολύ κρίσιμη κατάσταση. Παράλληλα οι ασάφειες του προγράμματος και οι αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων οδηγούν σε επιπλέον δυσλειτουργίες και προβλήματα.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ. Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΩ

Στην παρούσα ενότητα, από όπου ξεκινά και η μελέτη περίπτωσης, επιδιώκεται μια πολύπλευρη ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής μελέτης που είναι ο Δήμος Κω. Ειδικότερα εξετάζονται τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, το φυσικό περιβάλλον, τα δημογραφικά και τα οικονομικά χαρακτηριστικά, η χωροταξική οργάνωση και οι χρήσεις γης καθώς και η προσβασιμότητα και τα δίκτυα της περιοχής.

3.1. Γεωγραφικά Χαρακτηριστικά

Η Κως είναι ένα νησί με όλες τις σύγχρονες υποδομές. Το διεθνές αεροδρόμιο, το λειτουργικό λιμάνι, η σύγχρονη μαρίνα, το σχεδιασμένο οδικό δίκτυο, οι σύγχρονες τουριστικές εγκαταστάσεις, το θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον και η βαριά πολιτιστική κληρονομιά έχουν καταστήσει το νησί έναν από τους πρώτους τουριστικούς προορισμούς της Ελλάδας.⁵⁵

Ο Δήμος Κω είναι δήμος της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Δημιουργήθηκε με το πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων του νησιού, των Δήμων Κω, Ηρακλείδων και Δικαίου. Η έκταση του Δήμου είναι 287,19 τ.χλμ και ο πληθυσμός του είναι 33.388 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Έδρα του Δήμου ορίστηκε η Κως.⁵⁶

Ο Δήμος Κω αποτελείται από 3 Δημοτικές ενότητες:, την Δημοτική ενότητα Κω, την Δημοτική ενότητα Δικαίου, που περιλαμβάνει τις κοινότητες Ασφενδιού και Πυλίου, την Δημοτική ενότητα Ηρακλείδων με τις κοινότητες Αντιμάχειας, Καρδάμενας και Κεφάλου. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην πρωτεύουσα. Λόγω της τουριστικής κίνησης παρουσιάζονται έντονες πληθυσμιακές διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια του έτους.⁵⁷

Το μεγαλύτερο ποσοστό της έκτασης καταλαμβάνεται από γεωργική γη και βοσκότοπους (δημόσιους και ιδιωτικούς), δάση και δασικές εκτάσεις. Η μορφολογία του εδάφους και τα άφθονα νερά ευνοούν την παραγωγή των γεωργικών προϊόντων.

---

⁵⁵ ΔΙΚΤΥΟ ΑΕΙΦΟΡΩΝ ΝΗΣΩΝ Δαφνη, ΚΩΣ. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006.

⁵⁶ Στο ίδιο

⁵⁷ Στο ίδιο

Είναι επίμηκες πεδινό στο μεγαλύτερο μέρος του ενώ το σημαντικότερο όρος του είναι ο Δίκαιος στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού με ύψος 846 μέτρα.⁵⁸

Η τουριστική ανάπτυξη και το σχετικό εύκολο χρήμα που έρχονται στο νησί μέσω του τουρισμού έστρεψε πολλούς από τους κατοίκους της Κω από τον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής στον τομέα του τουρισμού και δορυφορικών επαγγελμάτων. Παλαιότερα η αγροτική παραγωγή ήταν τέτοια που στο νησί υπήρχαν 5 εργοστάσια κονσερβοποίησης τομάτας. Σήμερα δεν υπάρχει κανένα. Την δεκαετία του 1990 παρατηρήθηκε μια στροφή στον αγροτικό τομέα λόγω των επιδοτήσεων, αλλά το ενδιαφέρον χάθηκε μόλις αυτές σταμάτησαν.⁵⁹

Στο Δήμο Κω η αγροτική ανάπτυξη είναι μικρή και περιορίζεται στο κεντρικό και στο νότιο τμήμα του νησιού. Τα κύρια αγροτικά προϊόντα του νησιού είναι μποστανικά, λάδι μέλι και κάποια σιτηρά. Στον κτηνοτροφικό τομέα η παραγωγή επικεντρώνεται σε αιγοπρόβατα, βοοειδή και τυροκομικά προϊόντα. Χαρακτηριστικά προϊόντα της Κω είναι το μέλι, το τοματάκι γλυκό, το τυρί της πόσας (τυρί σε υπολείμματα κρασιού) και το μέλι της Αντιμάχειας.⁶⁰

Όσον αφορά τις καλλιέργειες στο νησί υπάρχουν 50 στρέμματα θερμοκήπια με κηπευτικά κυρίως αγγούρι και ντομάτα και 33 στρέμματα με άνθη κυρίως τριαντάφυλλα, φρέζια, λίλιουμ και αστρομέρα. Στην περιοχή Αμπέλια υπάρχουν αμπέλια με επιτραπέζια και οινοποιήσιμα σταφύλια. Καλλιεργούνται κτηνοτροφικά φυτά και χόρτο. Υπάρχουν επίσης υπαίθριες καλλιέργειες κηπευτικών σιταριού και περίπου 400.000 ελαιόδεντρα.⁶¹

Ο Δήμος Δικαίου έχει μεγάλη αγροτική παραγωγή και ειδικότερα ελαιώνες. Αποτέλεσμα είναι τα δύο ελαιοτριβεία του νησιού να βρίσκονται σε αυτό το Δήμο. Ο αγροτικός συνεταιρισμός που εκπροσωπεί τους αγρότες των δύο δήμων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αριθμεί 225 μέλη από τα οποία τα 150 άτομα είναι αγρότες. Οι υπόλοιποι δραστηριοποιούνται στον αγροτικό τομέα αλλά όχι ως κύριο επάγγελμα. Στον πρωτογενή τομέα θα εντάξουμε και την ύπαρξη λατομείου στο νησί.

---

⁵⁸ ΔΙΚΤΥΟ ΑΕΙΦΟΡΩΝ ΝΗΣΩΝ Δαφνη, ΚΩΣ. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006.

⁵⁹ Στο ίδιο

⁶⁰ Στο ίδιο

⁶¹ Στο ίδιο

Είναι διαδημοτική επιχείρηση. Η δυναμικότητα του έχει εξαντληθεί. Παρόλα αυτά συνεχίζει να λειτουργεί ακόμα.⁶²

Η Κως αποτελεί το τέταρτο τουριστικό προορισμό της Ελλάδας οπότε είναι φανερό ότι οι περισσότερες υποδομές του νησιού και τα περισσότερα επαγγέλματα θα σχετίζονται με το τουριστικό προϊόν ή θα βασίζονται σε αυτό. Επικουρικά ή συμπληρωματικά είναι τα επαγγέλματα που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή.⁶³

3.2. Φυσικό Περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής της Κω είναι ιδιαίτερα αξιόλογο, καθώς συντίθεται από ορεινούς όγκους, πεδιάδες από έντονο υγρό στοιχείο και σημαντικά οικοσυστήματα. Το έδαφος είναι επίμηκες πεδινό στο μεγαλύτερο μέρος του ενώ το σημαντικότερο όρος του είναι ο Δίκαιος στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού με ύψος 846 μέτρα. Οι παραδοσιακοί οικισμοί που συναντώνται στο νησί βρίσκονται στους πρόποδες του όρους Δίκαιος. Ως παραδοσιακός οικισμός έχει χαρακτηριστεί το Παλαιό Πυλί.⁶⁴

Η Κως έχει ορισμένα ιδιαίτερα γεωλογικά χαρακτηριστικά. Στο νησί μπορεί κάποιος να συναντήσει όλες τις κατηγορίες πετρωμάτων. Από ιστορικά στοιχεία γνωρίζουμε ότι η περιοχή της Κω έχει πληγεί από μεγάλους σεισμούς.⁶⁵

Το κλίμα της περιοχής χαρακτηρίζεται από ήπιο χειμώνα και ξηρό καλοκαίρι με επικράτηση συχνά ισχυρών ανέμων. Οι μέτριες βροχοπτώσεις πέφτουν κυρίως κατά τη διάρκεια του χειμώνα και το ετήσιο εύρος της θερμοκρασίας είναι σχετικά μικρό. Στο νησί δεν υπάρχει κάποιος ποταμός συνεχούς ροής. Οι περισσότεροι είναι χείμαρροι και λειτουργούν κατά την περίοδο των βροχών. Μικρά ρυάκια συνεχούς ροής τροφοδοτούνται από πηγές. Ορισμένες από τις πηγές είναι συνεχόμενης ροής και σε ορισμένες από αυτές υπάρχουν έργα υδρομάστευσης από την εποχή των Ιταλών. Πολλές γεωτρήσεις συναντάμε σε διάφορα σημεία του νησιού ιδιαίτερα στα πεδινά τμήματα. Πηγες συναντώνται σε αρκετά σημεία του νησιού και κυρίως στο

---

⁶² ΔΙΚΤΥΟ ΑΕΙΦΟΡΩΝ ΝΗΣΩΝ Δαφνη, ΚΩΣ. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006.

⁶³ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020, ΚΩΣ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

⁶⁴ ΔΙΚΤΥΟ ΑΕΙΦΟΡΩΝ ΝΗΣΩΝ Δαφνη, ΚΩΣ. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006.

⁶⁵ Στο ίδιο

κεντρικό τμήμα του. Στο νησί συναντώνται σε τουλάχιστον δύο σημεία θερμές πηγές. Αυτές βρίσκονται στο βορειοανατολικό και ανατολικό τμήμα του νησιού, στις περιοχές Εμπρός Θέρμα και Πίσω Θέρμα. Η ύπαρξη τους φανερώνει το γεωθερμικό πεδίο που υπάρχει στο νησί. Τέλος, οι υδάτινοι πόροι της περιοχής συμπληρώνονται από την λίμνη στο ψαλίδι.⁶⁶

3.2.1. Υγρότοποι-Βιότοποι

Οι κυριότεροι υγρότοποι είναι οι ΛΘ Αλυκής Τιγκακίου, ΕΛ Ψαλιδίου, Λ Πυλίου. Οι υγρότοποι της Κω είναι πολύ σημαντικοί για την πανίδα των πτηνών κατά την μετανάστευση τους. Σημαντικότερος μέχρι στιγμής είναι ο βιότοπος του Ψαλιδίου. Σε αυτό τον οικοτόπο ενδιαιτεί μια αξιόλογη πανιδική και χλωριδική ποικιλία. Ειδική αναφορά πρέπει να γίνει στην ορνιθοπανίδα στην οποία περιλαμβάνονται και αρκετά σπάνια ή απειλούμενα υδρόβια και παραυδάτια πτηνά. Ο βιότοπος της Αλυκής αποτελεί σημαντικό οικοσύστημα ειδών πανίδας και χλωρίδας. Τους χειμερινούς μήνες συγκεντρώνει σημαντικό αριθμό ορνιθοπανίδας.⁶⁷

Το τοπίο διαφοροποιείται περνώντας σε υψηλότερο ανάγλυφο και μπαίνοντας στις δασικές εκτάσεις. Οι δασικές εκτάσεις αποτελούν σημαντικούς οικοτόπους για ορισμένα είδη χλωρίδας και πανίδας. Τα είδη των φυτών που εμφανίζονται στις δασικές εκτάσεις του νησιού είναι ως επί το πλείστον η τραχεία πεύκη, η χαλέπιος πεύκη, ο ευκάλυπτος και το κυπαρίσσι. Όσον αφορά τις χορτολιβαδικές εκτάσεις και τις δασικές εκτάσεις με τη θαμνώδη βλάστηση, εκεί απαντώνται τύποι φρυγάνων (Αστιβή, μυρτιά, θυμάρι, θρίμπη), τύποι θάμνων: Γλάστρος, πικροδάφνη, εμφάνιση αγριελιάς, τύποι Μακκίας.⁶⁸

Σε ότι αφορά την πανίδα παρατηρούνται από πουλιά η πέρδικα η ορεινή, η πέρδικα η πεδινή, κουκουβάγια, μπεκάτσα, κορώνη, κίτσα, τσίχλα, γεράκι, αγριοπερίστερα, χελιδόνια, πάπιες και καρακάξες. Από ερπετά: οχιές δηλητηριώδεις και μη, σαύρες πολλών ειδών, αρθρόποδα πολλών ειδών όπως αράχνες και σκορπιοί, αμφίβια όπως ο βάτραχος και οι σαλαμάνδρες, και θηλαστικά όπως λαγούς, αλεπούδες, ποντικούς και άγρια σκυλιά.⁶⁹

---

⁶⁶ ΔΙΚΤΥΟ ΑΕΙΦΟΡΩΝ ΝΗΣΩΝ Δαφνη, ΚΩΣ. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006.

⁶⁷ Στο ίδιο

⁶⁸ Στο ίδιο

⁶⁹ Στο ίδιο

Η περιοχή Κως διαθέτει σημαντικά οικοσυστήματα, με αξιόλογη χλωρίδα και πανίδα. Έτσι αρκετές περιοχές της Κω έχουν τεθεί υπό καθεστώς προστασίας της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για να διαχειριστούν ορθολογικά και να διασωθούν. Οι κυριότερες προστατευόμενες περιοχές της περιοχής Κω, ανά καθεστώς προστασίας είναι ο Πλάτανος του Ιπποκράτη, ως Διατηρητέο μνημείο μνημείο της φύσης, τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους όπως η περιοχή του ορεινού Ασφενδίου, η Ζιά και το Λαγούδι, Καταφύγια Θηραμάτων, όπως ο Άγιος Φωκάς-Ψαλίδι-Καστέλο-Ηρακλής, ο Υγροβιότοπος Αλυκής, Λιμιώνα-Σφακιά-Κέφαλος-Καμήλα, Παλιοράχη-Κάστρο-Τσαγκάρη, Κάστρο-Τσαγκάρη-Τσαμπί-Σαμπεης-Αέρας και Ασφενδίου-Πυλίου (Δ. Ε. Δικαίου), και Περιοχές Natura 2000, όπως το Ακρωτήριο Λούρος-Λίμνη Ψαλίδι-Όρος Δίκαιος-Αλυκή.⁷⁰

3.3. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

3.3.1. Πραγματικός και Μόνιμος Πληθυσμός

Σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφερειακής ενότητας Κω είναι 33.388 κάτοικοι, εκ των οποίων οι 17.322 είναι άνδρες (52%) και οι 16.066 είναι γυναίκες (48%). Η πληθυσμιακή πυκνότητα της Π.Ε. είναι 101,06 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, καθιστώντας την περιοχή πυκνοκατοικημένη.⁷¹

Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού ο Δήμος Κω αποτελείται από 3 Δημοτικές Κοινότητες την Δημοτική Ενότητα Κω με 19.432 κατοίκους (58,2%), την Δημοτική Ενότητα Δικαίου που περιλαμβάνει τις κοινότητες Ασφενδίου και Πυλίου με 7.130 κατοίκους (21,35%), και την Δημοτική Ενότητα Ηρακλείδων με τις κοινότητες Αντιμάχειας, Καρδάμενας και Κεφάλου με 6.826 κατοίκους(20,44%). Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού όπως παρατηρείται η Δημοτική Ενότητα Κω συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού (58,2%), ενώ η Δημοτική Ενότητα Ηρακλείδων το μικρότερο (20,44%).⁷²

Επιπλέον σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο πραγματικός πληθυσμός είναι 46.099 κάτοικοι, ενώ ο μόνιμος πληθυσμός είναι 33.388. Ο λόγος μεταξύ

⁷⁰ ΔΙΚΤΥΟ ΑΕΙΦΟΡΩΝ ΝΗΣΩΝ Δαφνη, ΚΩΣ. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006.

⁷¹ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

⁷² Στο ίδιο

πραγματικού και μόνιμου πληθυσμού είναι λοιπόν 1,38 που σημαίνει ότι στην Π.Ε. Κω απογράφηκαν ελάχιστα παραπάνω από αυτούς που διαμένουν μόνιμα στην περιοχή. Όμως η διαφορά μεταξύ μόνιμου και πραγματικού πληθυσμού στην Π.Ε. Κω είναι αμελητέα.⁷³

3.4. Ηλικιακή Διάρθρωση Πληθυσμού

Στον πίνακα που ακολουθεί δίνεται μια πληρέστερη εικόνα για την ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού του Δήμου Κω.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.

Ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού του Δήμου Κω

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
0-9 ετών	3.837
10-19	3.639
20-29	5.609
30-39	5.990
40-49	4.877
50-59	3.902
60-69	2.930
70 ετών και άνω	2.604
Μέση ηλικία	36,9

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

Όσον αφορά την ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού του Δήμου Κω όπως φαίνεται και στον παραπάνω πίνακα ο πληθυσμός του Δήμου Κω είναι σχετικά νέος καθώς η μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού εμφανίζεται στις ηλικιακές ομάδες 20-29 και 30-39 ετών. Αντίθετα οι ηλικιακές ομάδες πάνω των 60 ετών παρουσιάζονται αρκετά αποδυναμωμένες.⁷⁴

3.5. Μορφωτικό Επίπεδο

⁷³ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

⁷⁴ Στο ίδιο

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων του νησιού Κω.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2.

Μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων του νησιού Κω

Ολοκληρωμένο επίπεδο εκπαίδευσης	
Πρωτοβάθμια	8.137
Δευτεροβάθμια	15.002
Τριτοβάθμια	3.848
Λοιπά	3.871

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

Το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού του Δήμου Κω εμφανίζεται χαμηλό. Όπως φαίνεται και στον παραπάνω πίνακα η πλειοψηφία του πληθυσμού είναι οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ακολουθούν οι απόφοιτοι της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αξίζει να αναφέρουμε ότι μόνο οι 3.848 κάτοικοι είναι πτυχιούχοι ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης. Η πλειοψηφία του πληθυσμού κατέχουν την τυπική εκπαίδευση είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης.⁷⁵

3.6.Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός-Απασχόληση-Ανεργία

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο αριθμός των εργαζομένων και των ανέργων κατοίκων του νησιού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3.

Εργαζόμενοι και άνεργοι κάτοικοι του νησιού Κως

Κατάσταση ασχολίας	Πληθυσμός
Απασχολούμενοι	15.357
Ζητούσαν εργασία	1.934

⁷⁵ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

Μαθητές-Σπουδαστές	5.148
Συνταξιούχοι	4.630
Οικιακά	2.651
Λοιπά	3.668

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Π.Ε. Κω σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ανέρχεται σε 15.357 άτομα αντιστοιχώντας στο 46% του συνολικού πληθυσμού της περιοχής και οι άνεργοι 1.934 αντιστοιχώντας στο 5,79% του συνολικού πληθυσμού (αλλά, στο 12% του ενεργού οικονομικά πληθυσμού). Ένα σημαντικό ποσοστό για ένα νησί που είναι ένας από τους πρώτους τουριστικούς προορισμούς.⁷⁶ Βέβαια το τελευταίο διάστημα λόγω της οικονομικής κρίσης η ανεργία έχει αυξηθεί κατακόρυφα τόσο στην Περιφερειακή Ενότητα της Κω όσο και γενικότερα στο σύνολο της χώρας.

3.7. Τομεακή και Κλαδική Διάρθρωση Απασχόλησης

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή του πληθυσμού ανά παραγωγικό τομέα

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4.

Κατανομή του πληθυσμού της Κω ανά παραγωγικό τομέα

2Απασχολούμενοι κατά τομέα	Πληθυσμός
Πρωτογενής Τομέας	423
Δευτερογενής Τομέας	1.556
Τριτογενής Τομέας	13.378

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

Στην Π.Ε. Κω ο τομέας που κυριαρχεί είναι ο τριτογενής τομέας ακολουθεί ο δευτερογενής τομέας και τέλος ο πρωτογενής τομέας. Η Κω αποτελεί έναν από τους πρώτους τουριστικούς προορισμούς της Ελλάδας. Οπότε είναι φανερό ότι οι

⁷⁶ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

περισσότερες υποδομές του νησιού και τα περισσότερα επαγγέλματα θα σχετίζονται με το τουριστικό προϊόν ή θα βασίζονται σε αυτό. Επικουρικά ή συμπληρωματικά είναι τα επαγγέλματα που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή. Αυτοί που ασχολούνται αποκλειστικά με το πρωτογενή τομέα είναι πολύ λίγοι αν και υπάρχουν πολλές δυνατότητες. Βασικά επαγγέλματα είναι οι εργαζόμενοι και οι επιχειρηματίες στον τομέα της ξενοδοχείας, της εστίασης, της παροχής υπηρεσιών και της διασκέδασης. Υπάρχουν πολυάριθμες επιχειρήσεις αυτού του είδους. Παράλληλα με τον τουρισμό αναπτύσσεται το εμπόριο με επιχειρήσεις ειδών πρώτης ανάγκης, καθώς και των ειδών πολυτελείας που ο τουρίστας βρίσκει σε χαμηλότερη από ότι στην χώρα του.(προσανατολισμένη αγορά προς τους ξένους). Στις τουριστικές επιχειρήσεις βρίσκουν εργασία και πολλοί υπάλληλοι που στελεχώνουν τις απαιτούμενες θέσεις εποχιακά.

3.8. Μετανάστες

Στο Δήμο Κω σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, έχουν την ελληνική υπηκοότητα οι 28.118 κάτοικοι. Διαμένει εκεί επίσης ένας σημαντικός αριθμός μεταναστών. Ειδικότερα, οι εξωτερικοί μετανάστες στην περιοχή ανέρχονται σε 5.270 άτομα. Όσον αφορά τη χώρα προέλευσης των μεταναστών, το μεγαλύτερο ποσοστό προέρχεται από την Αλβανία ενώ οι υπόλοιποι από χώρες όπως Βουλγαρία, Ρωσία και Ουκρανία.⁷⁷

---

⁷⁷ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, *Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας*, Πειραιάς, 28 Δεκεμβρίου 2012

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΟΤΑ ΔΗΜΟΣ ΚΩ

Η Διάρθρωση των Υπηρεσιών του ΟΤΑ Δήμος Κω ξεκινά με τις Υπηρεσίες που υπάγονται στο ανώτατο αιρετό όργανο, τον Δήμαρχο, συνεχίζει με τις Επιτελικές Υπηρεσίες Διεύθυνσης, Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής, τις Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης, τις Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής, τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, τις Υπηρεσίες Υποστήριξης και τις Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του νησιού.⁷⁸

Οι Υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται απευθείας στον Δήμαρχο, είναι ο Γενικός Γραμματέας, το Αυτοτελές Τμήμα Δημάρχου, η Υπηρεσία Νομικής Υποστήριξης, και μια σειρά αυτοτελών γραφείων όπως Ειδικών Συμβούλων-Συνεργατών, Διαδημοτικών και Διαβαθμιδικών Συνεργασιών, Διοικητικής Βοήθειας, και Διαφάνειας, καθώς και τα δυο τμήματα Διεύθυνσης της Δημοτικής Αστυνομίας, το Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και Πολιτικής Προστασίας, και το Τμήμα Αστυνόμευσης.⁷⁹

Ακολουθούν στην διάρθρωση οι επιτελικές υπηρεσίες Διεύθυνσης, Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής, οι οποίες περιλαμβάνουν τα Τμήματα Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης, και Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).⁸⁰

Επόμενες στη σειρά είναι οι Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης, η Διεύθυνση των οποίων περιλαμβάνει τα Τμήματα Παραγωγής και Ανάπτυξης Πρωτογενούς τομέα, Φυσικών Πόρων Ενέργειας και Βιομηχανίας, Παροχής Υπηρεσιών, Απασχόλησης, και Συγκοινωνιών, Κυκλοφορίας και Αδειών Μεταφορών.⁸¹

Επόμενες στην διάρθρωση των υπηρεσιών είναι οι Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής, οι οποίες υπάγονται στην Διεύθυνση Πολεοδομίας και στην Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Καθαριότητας. Στη Διεύθυνση Πολεοδομίας εκτός

---

⁷⁸ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

⁷⁹ Στο ίδιο.

⁸⁰ Στο ίδιο

⁸¹ Στο ίδιο

από ειδικό γραφείο Διαδημοτικών Συνεργασιών για την εξυπηρέτηση των σχετικών αναγκών υπάγεται το Τμήμα Έκδοσης Οικονομικών Αδειών, το Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών, και το Τμήμα Ελέγχου και Ποιότητας Κατασκευών. Στην Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Καθαριότητας υπάγονται τα τμήματα Περιβάλλοντος, Καθαριότητας και Ανακύκλωσης, Συντήρησης Πρασίνου, και Κοιμητηρίων.⁸²

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, υπάγονται στην αντίστοιχη Διεύθυνση, η οποία περιλαμβάνει τα Τμήματα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων, Παιδείας Πολιτισμού και Αθλητισμού, και Ένταξης Αλλοδαπών.⁸³

Οι Υπηρεσίες Υποστήριξης υπάγονται στην Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών, η οποία περιλαμβάνει τα Τμήματα Διοικητικής Μέριμνας, Ληξιαρχείου και Δημοτικής Κατάστασης, Ανθρώπινου Δυναμικού, Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου, και Υποστήριξης Συμβουλίου Δημ. Κοινότητας Πόλης Κω, στην Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, η οποία περιλαμβάνει τα τμήματα Οικονομικής και Λογιστικής Παρακολούθησης, Εσόδων και Περιουσίας, και Ταμειακής Υπηρεσίας, στην Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, στην οποία εκτός από Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης και Αρχείου και Γραφείο Διαδημοτικής Συνεργασίας ΤΥ με αντικείμενο την άρτια υλοποίηση των σχετικών συμβάσεων του Δήμου, υπάγονται τα τμήματα Συγκοινωνιακών Έργων, Κτιριακών Έργων και Υπαίθριων Χώρων, Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Σηματοδότησης, Υδραυλικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων, Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων, και στην Διεύθυνση ΚΕΠ.⁸⁴

Ακολουθούν οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με έδρα το Ζηπάρι, όπως το Πολυδύναμο Κέντρο Εξυπηρέτησης Δημοτών, η Πολυδύναμη Υπηρεσία Βελτίωσης της Καθημερινότητας, και το Γραφείο Δημοτικής Αστυνομίας, οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με έδρα το Πυλί, όπως το Πολυδύναμο Κέντρο Εξυπηρέτησης Δημοτών, Πολυδύναμη Υπηρεσία Βελτίωσης της Καθημερινότητας και το Γραφείο Δημοτικής Αστυνομίας, οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με έδρα την Αντιμάχεια, που

---

⁸² ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

⁸³ Στο ίδιο

⁸⁴ Στο ίδιο

περιλαμβάνουν το Πολυδύναμο Κέντρο Εξυπηρέτησης Δημοτών, Πολυδύναμη Υπηρεσία Βελτίωσης της Καθημερινότητας, και το Γραφείο Δημοτικής Αστυνομίας, οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με έδρα την Καρδάμαινα, όπως το Πολυδύναμο Κέντρο Εξυπηρέτησης Δημοτών, Πολυδύναμη Υπηρεσία Βελτίωσης της Καθημερινότητας, και το Γραφείο Δημοτικής Αστυνομίας, και οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με έδρα την Κέφαλο που περιλαμβάνουν το Πολυδύναμο Κέντρο Εξυπηρέτησης Δημοτών, την Πολυδύναμη Υπηρεσία Βελτίωσης της Καθημερινότητας, και το Γραφείο Δημοτικής Αστυνομίας.⁸⁵

4.1. Αξιολόγηση Εσωτερικής Οργάνωσης Δήμου και Νομικών Προσώπων

Εδώ περιγράφεται το νομικο καθεστως, η στοχευση του κάθε τμηματος, οι κυριότερες αρμοδιότητες και λειτουργίες τους, το προσωπικό που απασχολεί το κάθε τμήμα και το κόστος του, και ακολουθεί κριτική, σχολιασμός και περιγραφή των αναφερόμενων προβλημάτων για το κάθε τμήμα όπως καταγράφηκαν μετά από επιτόπια έρευνα

4.2. Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών

Το Τμήμα Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου Εσωτερικών και τις διατάξεις του Ν.3200/2003 όπως αυτός έχει τροποποιηθεί. Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων του τμήματος Κ.Ε.Π. είναι να ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες, να παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητα τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών, διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωση τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, να

---

⁸⁵ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοση τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του Κ.Ε.Π., και να παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των Κ.Ε.Π. (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κ.λπ.), καθώς και τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση των Κ.Ε.Π. του Δήμου.⁸⁶

Στο τμήμα υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα Κ.Ε.Π. στις επιμέρους δημοτικές κοινότητες, όπου λειτουργούν Γραφεία Κ.Ε.Π. λειτουργούν σε όλες τις Δημοτικές Κοινότητες. Αυτά είναι τα Κ.Ε.Π. Δημοτικής Κοινότητας Αντιμάχειας, Κ.Ε.Π. Δημοτικής Κοινότητας Ασφενδιού, Κ.Ε.Π. Δημοτικής Κοινότητας Καρδάμαινας, Κ.Ε.Π. Δημοτικής Κοινότητας Κεφάλου και το Κ.Ε.Π. Δημοτικής Κοινότητας Πυλίου. Το Τμήμα Κ.Ε.Π. υποδέχεται από άλλα Κ.Ε.Π. αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου, προωθεί τα ανωτέρω αιτήματα τις αρμόδιες για τη διεκπεραίωση τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών, και φού ολοκληρωθεί η διαδικασία επικοινωνεί και ενημερώνει τον πολίτη για τον τρόπο παραλαβής του τελικού εγγράφου. Επίσης, παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα Κ.Ε.Π. της αρχικής υποβολής των αιτήσεων και τηρεί τα σχετικά με τη διακίνηση των ανωτέρω αναφερόμενων αιτήσεων πολιτών στατιστικά στοιχεία καθώς επίσης υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.⁸⁷

4.2.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προϋπολογισμός μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

Εργάζονται σε αυτή την υπηρεσία έντεκα υπάλληλοι. Η Διεύθυνση ΚΕΠ διαθέτει τρεις υπάλληλους Πανεπιστημιακής ή Τεχνικής Εκπαίδευσης Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών (ΠΕ ή ΤΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών), πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ) και τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ), το Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών τέσσερεις υπάλληλους, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ), έναν τεχνολογικής εκπαίδευσης διεκπεραίωσης υποθέσεων πολιτών, (ΤΕ

---

⁸⁶ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

⁸⁷ Στο ίδιο

Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών) και έναν διοικητικό υπάλληλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1), και το Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης διαθέτει τέσσερις υπάλληλους συνολικά, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ) έναν τεχνολογικής εκπαίδευσης διεκπεραίωσης υποθέσεων πολιτών (ΤΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών,) και έναν διοικητικό υπαλλήλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1).⁸⁸ Το κόστος για την ετήσια μισθοδοσία κάθε υπαλλήλου της υπηρεσίας υπολογίζεται ως εξής: 13 βασικοί μισθοί X 2 X βασικός μισθός καταληκτικού κλιμακίου. Εφόσον ο βασικός μισθός καταληκτικού κλιμακίου ορίζεται ανά κατηγορία εκπαίδευσης ως 1.666 για ΠΕ, 1.589 για ΤΕ, 1.402 για ΔΕ, και 1.208 για ΥΕ, το ετήσιο κόστος για ΠΕ ανέρχεται σε 43.316, για ΤΕ είναι 41.314, για ΔΕ είναι 36.712 και για ΥΕ 31.408€.⁸⁹ Το μισθολογικό κόστος για αυτήν την υπηρεσία θα είναι 581.204€, και αναλύεται ως το άθροισμα του κόστους των μισθών έξι υπαλλήλων πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, έξι υπαλλήλων τεχνικής εκπαίδευσης και δύο υπαλλήλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.⁹⁰

4.2.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις

Μοναδικό πρόβλημα είναι ότι υπάρχει μόνο ένα στην πόλη, με αποτέλεσμα οι μεγαλύτερες ηλικίες να ταλαιπωρούνται. Τους τελευταίους μήνες δουλεύει και απογευματινό ωράριο.

4.3. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου και για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση/διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και

---

⁸⁸ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

⁸⁹ Στο ίδιο

⁹⁰ Στο ίδιο

την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες.⁹¹

Οι Υπηρεσίες Υποστήριξης Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών του Ο.Ε.Υ Δήμο Κω έχουν διάφορες αρμοδιότητες στήριξης και εκτέλεσης καθηκόντων που ανατίθενται στον Δήμο από διάφορους νόμους, αρχές και φορείς, αλλά και για την εύρυθμη λειτουργία του Οργανισμού και των Διοικητικών Υπηρεσιών του, την τήρηση και ενημέρωση αρχείων ληξιαρχικών γεγονότων και μητρώων που συμβαίνουν εντός των ορίων του Δήμου και την έκδοση ληξιαρχικών πράξεων, χορήγηση αδειών γάμου, την εναρμόνιση των υποχρεώσεων του Δήμου με την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία, τη ρύθμιση των διαδικασιών για τη ρύθμιση των σχέσεων των Οργανισμών με το προσωπικό τους, την αξιολόγηση των προσόντων των στελεχών για την κατάλληλη ανακατανομή τους και την κάλυψη των δημοτικών αναγκών, τη σχεδίαση και εισήγηση προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού, κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τα αιρετά όργανα του Δήμου, τις δημοτικές πρατάξεις και τα όργανα των Δημοτικών ενοτήτων, καθώς και προς το Τοπικό συμβούλιο Κω. Οι υπηρεσίες είναι το Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας, το Τμήμα Ληξιαρχείου και Δημοτικής Κατάστασης, το Τμήμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, το Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου, το Τμήμα Υποστήριξης Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας Κω.⁹²

4.3.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

Εργάζονται εκεί συνολικά σαράντα τρεις υπάλληλοι. Στη Διεύθυνση Διοικητικών Υποθέσεων εργάζονται έξι υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ) και τέσσερεις τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ 17, ΤΕ 22, ΤΕ 19, ΤΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ), στο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας εργάζονται εννέα υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ), τέσσερεις τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ19, ΤΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ), και τρεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1, ΔΕ38, ΔΕ δακτυλογράφων-στενογράφων), στο Τμήμα Ληξιαρχείου και Δημοτικής Κατάστασης εργάζονται συνολικά οκτώ υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ) τέσσερεις τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ19,

⁹¹ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

⁹² Στο ίδιο

ΤΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ), και δύο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1, ΔΕ38), στο Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού εργάζονται οκτώ υπάλληλοι, δύο με πανεπιστημιακή εκπαίδευση (ΠΕ1, ΠΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ), τέσσερις με τεχνική εκπαίδευση (ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ19, ΤΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ), και δύο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1, ΔΕ38), στο Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου εργάζονται συνολικά οκτώ υπάλληλοι, δύο με πανεπιστημιακή εκπαίδευση (ΠΕ1, ΠΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ) τέσσερις τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ19, ΤΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ), και τρεις υπάλληλοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1, ΔΕ δακτυλογράφων-στενογράφων, ΔΕ38) και στο Τμήμα Υποστήριξης Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Κω εργάζονται εννέα υπάλληλοι, δύο με πανεπιστημιακή εκπαίδευση (ΠΕ1, ΠΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ), τέσσερις τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ19, ΤΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ), και τρεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1, ΔΕ δακτυλογράφων-στενογράφων, ΔΕ38).⁹³ Το ετήσιο κόστος μισθοδοσίας για τους υπαλλήλους αυτούς, σύμφωνα με τους πίνακες μισθοδοσίας, είναι 1.736.696€.⁹⁴

4.3.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις

Το διοικητικό τμήμα στερείται προσωπικό όπως και οι περισσότερες πλέον υπηρεσίες του Δήμου. Αύξηση του όγκου δουλείας και λίγα άτομα που προσπαθούν να ανταπεξέλθουν. Άλλο πρόβλημα είναι η γραφειοκρατία.

4.4. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του, καθώς και τη διασφάλιση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας. Συγχρόνως, η Διεύθυνση μεριμνά για την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου.⁹⁵

---

⁹³ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

⁹⁴ Στο ίδιο

⁹⁵ Στο ίδιο

Στην Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά, και ειδικότερα στο Τμήμα Ταμείου, και αποκεντρωμένα Γραφεία Οικονομικών Θεμάτων-Εισπράκτορες σε επιμέρους δημοτικές κοινότητες. Η Διεύθυνση περιλαμβάνει το Τμήμα Οικονομικής και Λογιστικής Παρακολούθησης, με αρμοδιότητες παρακολούθησης τήρησης των προϋπολογισμών των οργανισμών, και μεταξύ άλλων μισθοδοσίας και ασφάλισης του προσωπικού του Δήμου, την προμήθεια και διαχείριση υλικών, εντολές και εκκαθάριση δαπανών, το Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας με αρμοδιότητες βεβαίωσης φόρων, τελών και δικαιωμάτων του Δήμου, τη διερεύνηση αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας του Δήμου κ.α., το Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας, το οποίο λειτουργεί με εισπράκτορες στις Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες.⁹⁶

4.4.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προϋπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

Εργάζονται εκεί συνολικά δώδεκα υπάλληλοι. Στην Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων εργάζονται τρεις υπάλληλοι, ένας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1), και δύο τεχνικής (ΤΕ17, ΤΕ22), στο Τμήμα Οικονομικής και Λογιστικής Παρακολούθησης εργάζονται τρεις υπάλληλοι, ένας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1), ένας τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17) και ένας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1), στο Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας εργάζονται τρεις υπάλληλοι, ένας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1), ένας τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17), και ένας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1) και στο Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας τρεις υπάλληλοι, ένα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1), ένας τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17) και ένας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1).⁹⁷ Το ετήσιο κόστος για την μισθοδοσία τους είναι 489.970€.⁹⁸

4.4.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις

Το Τμήμα Οικονομικών εμφανίζει πρόβλημα με την κατάργηση του φόρου ΔΗΦΟΔΩ, πράγμα που σημαίνει ότι η ετήσια τρύπα στον προϋπολογισμό είναι περίπου 4 εκατομμύρια ευρώ. Επίσης τρύπα 23 εκατομμυρίων εμφανίζει ο προϋπολογισμός από τα χρέη των παρελθόντων ετών. Άρα έχουν να διαχειριστούν ένα προϋπολογισμό εξ ορισμού πλασματικό και καταδικασμένο να ναυαγήσει. Επίσης οι λιγοστοί δημοτικοί αστυνόμοι που γύρισαν (είχε καταργηθεί η δημοτική

---

⁹⁶ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

⁹⁷ Στο ίδιο

⁹⁸ Στο ίδιο

αστυνομία λόγω μνημονίου) δεν είναι αρκετοί για να ελέγξουν τις παραβάσεις με αποτέλεσμα ο Δήμος να χάνει έσοδα από τα πρόστιμα των παράνομα σταθμευμένων αυτοκινήτων και από τις παραβάσεις του κανονισμού λειτουργίας των πόλεων.

4.5. Διεύθυνση Προγραμματισμού και Οργάνωσης

Η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Οργάνωσης του Δήμου στηρίζεται στις επιμέρους οργανικές μονάδες όπως το Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και Οργάνωσης, και το Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών

4.5.1. Προσόντα Προσωπικου, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

Εργάζονται εκεί συνολικά 15 υπάλληλοι. Συγκεκριμένα, στη Διεύθυνση προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής εργάζονται πέντε υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ5, ΠΕ11) και τρεις τεχνικής (ΤΕ4, ΤΕ5, ΤΕ14), στο Τμήμα Προγραμματισμού Ανάπτυξης και Οργάνωσης εργάζονται πέντε υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ11) και τρεις τεχνικής (ΤΕ17, ΤΕ19, ΤΕ22), και στο Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής εργάζονται πέντε υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ5, ΠΕ11) και τρεις τεχνικής (ΤΕ4, ΤΕ5, Τ14).⁹⁹ Το συνολικό κόστος τους ανέρχεται στις 631.000722€.¹⁰⁰

4.5.2. Αναφερόμενα προβλήματα και ελλείψεις

Στα τμήματα πληροφορικής και προγραμματισμού το μόνο αναφερόμενο πρόβλημα είναι ότι δεν έχουν περάσει ακόμα σε σύστημα ηλεκτρονικής δημοτικής διακυβέρνησης όπου ο πολίτης θα μπορεί να εξυπηρετείται μέσω υπολογιστή σε χρόνο άμεσο και λειτουργικό.

4.5. Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Η Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής ανάπτυξης αποτελείται από το τμήμα Παραγωγής και Ανάπτυξης Πρωτογενούς Τομέα, το Τμήμα Φυσικών Πόρων Ενέργειας και Βιομηχανίας, το Τμήμα Παροχής Υπηρεσιών, το Τμήμα Απασχόλησης, και το Τμήμα Συγκοινωνιών, Κυκλοφορίας και Αδειών Μεταφορών.¹⁰¹

---

⁹⁹ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹⁰⁰ Στο ίδιο

¹⁰¹ Στο ίδιο

Οι επί μέρους οργανικές μονάδες της Διεύθυνσης Πρωτογενούς Τομέα είναι η προστασία και η ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, όπου κυρίως ερευνούνται και μελετούνται θέματα για την ανάπτυξη της γεωργίας, καθώς και τη διατήρηση του γεωργικού πληθυσμού στις εστίες του, η προστασία της γεωργική γη από άλλες χρήσεις και ιδιαίτερα αυτής με υψηλή παραγωγικότητα, η προώθηση προγραμμάτων εγκατάστασης νέων αγροτών και η συγκρότηση ομάδων παραγωγών, καθώς και η μέριμνα για τη σύνδεση αγροτικής παραγωγής και τουριστικής ανάπτυξης, η υποστήριξη της ζωικής παραγωγής, όπου ερευνούνται και μελετούνται θέματα για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, καθώς και τη διατήρηση του κτηνοτροφικού πληθυσμού στις εστίες του, της αλιείας, όπου εποπτεύονται οι σχετικές με την αλιεία δραστηριότητες, και μελετάται η ανάπτυξη της καθώς και η διατήρηση του αλιευτικού πληθυσμού στις εστίες του, της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, όπως ο έλεγχος της διακίνησης οίνου και η πώληση των φαρμακευτικών προϊόντων, καθώς και για την ίδρυση και λειτουργία σφαγείων, όπως επίσης και η αναληψη δραστηριοτήτων μέριμνας για τα αδέσποτα ζώα (περισυλλογή, δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων κ.λπ.). Οι αρμοδιότητες τους αφορούν την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου και την γεωργική ανάπτυξη, για την βελτιστοποίηση των γεωργικών εκμεταλεύσεων και την επίλυση των προβλημάτων τους, την βελτίωση των μεθόδων εργασίας, και την καλύτερη οργάνωση των γεωργικών εκμεταλεύσεων. Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Φυσικών Πόρων Ενέργειας και Βιομηχανίας είναι, μεταξύ άλλων, κυρίως η μέριμνα για την υλοποίηση των προγραμμάτων υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων και σχεδίων αρμοδιότητας του οικείου Υπουργείου, και η υλοποίηση προγραμμάτων αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας και την προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας στις κινητές και ακίνητες εγκαταστάσεις του Δήμου (κτίρια, αυτοκίνητα κ.λπ.) και την προώθηση των ήπιων μορφών ενέργειας. Οι κύριες αρμοδιότητες του Τμήματος Παροχής Υπηρεσιών είναι η παρακολούθηση, αδειοδότηση και εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων, η παρακολούθηση και εποπτεία στους τομείς της αξιοποίησης των φυσικών πόρων, της ενέργειας και της βιομηχανίας, η προστασία του καταναλωτή, και η προώθηση της απασχόλησης και την εφαρμογή ενεργειών τουριστικής ανάπτυξης. Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Απασχόλησης αφορούν κυρίως την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και καινοτόμων Δράσεων, μέσω του σχεδιασμού, εισήγησης και εφαρμογής τοπικών προγραμμάτων δράσης και πρωτοβουλιών και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής

κατάρτισης μέσα από την προώθηση, ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης. Οι Αρμοδιότητες του Τμήματος Συγκοινωνιών, Κυκλοφορίας και Αδειών Μεταφορών αφορούν κυρίως την εξασφάλιση ικανοποιητικού δικτύου αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών στο Δήμο και τη ρύθμιση σχετικών θεμάτων, όπως και η λήψη μέτρων για την ασφάλεια κυκλοφορίας και τη διευκόλυνση των μετακινήσεων, για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων από δραστηριότητες που εγκυμονούν κινδύνους, σε συνεργασία και με τη Δημοτική Αστυνομία.¹⁰²

4.5.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

Σε αυτή την υπηρεσία εργάζονται τριάντα ένας υπάλληλοι. Συγκεκριμένα, εργάζονται στη Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης επτά υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ10) και πέντε τεχνικής (ΤΕ4, ΤΕ13, ΤΕ17, ΤΕ5, ΤΕ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ), στο Τμήμα Παραγωγής και Ανάπτυξης Πρωτογενούς Τομέα εργάζονται τρεις υπάλληλοι, ένας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ9) και δύο τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ13, ΤΕ ΦΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ), στο Τμήμα Φυσικών Πόρων ενέργειας και Βιομηχανίας εργάζονται πέντε υπάλληλοι, τρεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ9, ΠΕ6, ΠΕ7) και δύο τεχνικής (ΤΕ13, ΤΕ4), στο Τμήμα Παροχής Υπηρεσιών εργάζονται οκτώ υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ9), πέντε τεχνικής (ΤΕ13, ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ5, ΤΕ ΕΠΟΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ) και ένας δευτεροβάθμιας (ΔΕ1), στο Τμήμα Απασχόλησης εργάζονται τέσσερεις υπάλληλοι, ένας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1) δύο τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17, ΤΕ22) κ' ένας δευτεροβάθμιας (ΔΕ1), και στο Τμήμα Συγκοινωνιών Κυκλοφορίας και Αδειών Μεταφορών εργάζονται τεσσερεις υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ6) και δύο τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ5, ΤΕ4).¹⁰³ Το συνολικό ετήσιο κόστος για την μισθοδοσία των υπαλλήλων της υπηρεσίας αυτής ανέρχεται στις 1.293.552€.¹⁰⁴

4.5.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις

Εδώ το πρόβλημα δεν αφορά την υπηρεσία, είναι πολιτικό και επηρεάζεται από την κρίση. Ο Δήμος στερείται προγράμματος ουσιαστικής αναπτυξιακής

---

¹⁰² ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹⁰³ Στο ίδιο

¹⁰⁴ Στο ίδιο

πολιτικής, δεν έχει επενδύσει στον πρωτογενή τομέα και δεν έχει προωθήσει τον εναλλακτικό τουρισμό, καθώς και τους άλλους αναπτυξιακούς στόχους του προγράμματος.

4.6. Διεύθυνση Πολεοδομίας

Αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Πολεοδομίας είναι η εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού, η έκδοση και ο έλεγχος της εφαρμογής των οικοδομικών αδειών και ο έλεγχος των αυθαιρέτων κατασκευών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων, Υπουργικών Αποφάσεων του άρθρου 94 του Ν.3852 του 2010. Στην Διεύθυνση ανήκει και η αρμοδιότητα εξυπηρέτησης των Διαδημοτικών Συνεργασιών.¹⁰⁵

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων της Διεύθυνσης Πολεοδομίας είναι μεταξύ άλλων, ο έλεγχος ζητημάτων σχετικά με την έκδοση οικοδομικών αδειών και ανέγερσης κτηρίων, ο έλεγχος και η εφαρμογή ρυμοτομικών και πολεοδομικών σχεδίων, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις.¹⁰⁶

4.6.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

Σε αυτή την υπηρεσία εργάζονται συνολικά είκοσι τέσσερις υπάλληλοι. Πιο αναλυτικά, εργάζονται έξι υπάλληλοι στην Διεύθυνση Πολεοδομίας, τέσσερις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6) και δύο τεχνικής (ΤΕ5, ΤΕ4), έξι υπάλληλοι στο Τμήμα Έκδοσης Αδειών, τέσσερις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6) και δύο τεχνικής (ΤΕ5, ΤΕ4), στο Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών έξι υπάλληλοι, τρεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ χωροταξίας και ανάπτυξης, ΠΕ6, ΠΕ3) και τρεις τεχνικής (ΤΕ τοπογραφίας και γεωπληροφορικής, ΤΕ5, ΤΕ3), στο Τμήμα Ελέγχου Ποιότητας Κατασκευών εργάζονται 6 υπάλληλοι, τέσσερις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6) και δύο τεχνικής

---

¹⁰⁵ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹⁰⁶ Στο ίδιο

(TE5, TE4).¹⁰⁷ Το συνολικό ετήσιο κόστος μισθοδοσίας της υπηρεσίας είναι 1.021.566€.¹⁰⁸

4.6.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις

Οι υπάλληλοι αναφέρουν ως μόνιμο πρόβλημα τον μεγάλο όγκο των "πράξεων εφαρμογής" που πρέπει να διεκπεραιωθεί, ουσιαστικά δηλαδή, την αργή και απαρχαιωμένη γραφειοκρατική διαδικασία..

4.7. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Καθαριότητας

Η Διεύθυνση περιβάλλοντος και καθαριότητας περιλαμβάνει τα τμήματα Περιβάλλοντος, Καθαριότητας και Ανακύκλωσης, Συντήρησης Πρασίνου και Κοιμητηρίων. Το Τμήμα Περιβάλλοντος είναι αρμόδιο για την προστασία και αναβάθμιση του τοπικού φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων. Οι κυριότερες αρμοδιότητες του είναι η εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων, δράσεων και μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος στην περιοχή του Δήμου., οι δράσεις για την προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων και την καταπολέμηση την ρύπανσης στην περιοχή του Δήμου και η εφαρμογή των ρυθμίσεων που αφορούν τις προστατευόμενες περιοχές στην γεωγραφική περιοχή του Δήμου, σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες. Το Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης είναι αρμόδιο για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και τη συντήρηση των οχημάτων του Δήμου. Η υπηρεσία της καθαριότητας μπορεί να λειτουργεί όλο το εικοσιτετράωρο και όλες τις μέρες της εβδομάδας συμπεριλαμβανομένων και των αργιών, με κατάλληλη εναλλαγή του προσωπικού , το οποίο υποχρεούνται σε τακτική ή και υπερωριακή εργασία ανάλογα με τις ανάγκες της υπηρεσίας. Έχει επιπλέον αρμοδιότητες σχεδιασμού και εποπτείας καθαριότητας, αποκομιδής απορριμμάτων, καθαρισμού κοινοχρήστων χώρων και ειδικών συνεργειών. Το Τμήμα Συντήρησης Πρασίνου έχει ως αρμοδιότητες κυρίως την εκτέλεση των εργασιών συντήρησης πρασίνου και κηποτεχνίας, και το Τμήμα Κοιμητηρίων τηρεί τις διαδικασίες λειτουργίας των δημοτικών κοιμητηρίων

---

¹⁰⁷ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹⁰⁸ Στο ίδιο

σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και του ειδικότερου κανονισμού λειτουργίας του Δήμου.¹⁰⁹

4.7.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προυπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

Σε αυτή την υπηρεσία του Δήμου εργάζονται 37 υπάλληλοι. Στην Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Καθαριότητας εργάζονται δέκα υπάλληλοι, τρεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ11, ΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ) και επτά τεχνικής (ΤΕ13, ΤΕ ΦΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ5, ΤΕ4, ΤΕ3), στο Τμήμα Περιβάλλοντος εργάζονται δέκατρείς υπάλληλοι, επτά πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ9, ΠΕ7, ΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΠΕ4, ΠΕ3, ΠΕ5, ΠΕ6) και έξι υπάλληλοι τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ ΦΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ5, ΤΕ4, ΤΕ3), στο Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης εννέα υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ9) και επτά τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ13, ΤΕ ΦΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ5, ΤΕ4, ΤΕ3), στο Τμήμα Συντήρησης Πρασίνου τρεις υπάλληλοι, ένας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ9) και δύο τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ ΦΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΤΕ13), και στο τμήμα Κοιμητηρίων δύο υπάλληλοι, τεχνικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΤΕ, ΔΕ).¹¹⁰ Το κόστος για την ετήσια μισθοδοσία των υπαλλήλων αυτής της υπηρεσίας είναι 1.467.414€.¹¹¹

4.7.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις

Το προσωπικό είναι ανεπαρκές και μειωμένο. Οι ανάγκες καλύπτονται κάπως με πενταμηνίτες και διμηνίτες εργαζόμενους (συμβάσεις ορισμένου έργου μέσω προγραμμάτων από το υπουργείο εργασίας σε συνεργασία με οαεδ). Αρκετά μηχανήματα είναι πεπαλαιωμένα με αποτέλεσμα το υπέρογκο κόστος για κάθε λογής μηχανικές συντηρήσεις.

4.8. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού Δήμου Κω

Στην Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού ανήκουν τρία τμήματα, το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής & Πολιτικής Ισότητας των Φύλων, το Τμήμα Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και το Τμήμα Ένταξης Αλλοδαπών.

---

¹⁰⁹ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹¹⁰ Στο ίδιο

¹¹¹ Στο ίδιο

Σύμφωνα με το Ν. 3852/ΦΕΚ 87/7-6-2010 Τ.Α' «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης», το 2011 μεταφέρθηκαν οι αρμοδιότητες του Γραφείου Πρόνοιας του τέως Επαρχείου Κω- Νισύρου στο Δήμο Κω. Δημιουργήθηκε το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων του Δήμου Κω, το οποίο στελεχώνεται από δύο κοινωνικούς λειτουργούς και μία διοικητική υπάλληλο, οι οποίες ασκούν τις περισσότερες από τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο 12 της Ενότητας Ε': Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού του Ο.Ε.Υ. Δήμου Κω.¹¹²

Το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων του Δήμου Κω υλοποιεί Προγράμματα που έχουν ως στόχο την πρόληψη, ενημέρωση, στήριξη, αντιμετώπιση των προβλημάτων, καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, που αντιμετωπίζουν άτομα, οικογένειες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως γυναίκες-θύματα βίας, μονογονεϊκές οικογένειες, άνεργοι, Ρομά κ.ά. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί του Τμήματος ασκούν κοινωνική εργασία σε άτομα-οικογένειες-κοινωνικές ομάδες, που αντιμετωπίζουν προβλήματα προσωπικά, οικογενειακά και κοινωνικοοικονομικά. Παρέχεται συμβουλευτική σε θέματα σχέσεων, επικοινωνίας, συμπεριφοράς ανηλίκων και ενηλίκων, ατομική ή οικογενειακή αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσεων π.χ. διαζύγιο, θάνατος, ασθένεια, ενδοοικογενειακή βία. Επιπλέον πραγματοποιείται στήριξη γονέων για την καλύτερη άσκηση του ρόλου τους, έτσι ώστε, να αντιμετωπίζονται δυσλειτουργίες στις σχέσεις και στην επικοινωνία με τα παιδιά τους. Για την σφαιρική αντιμετώπιση ατομικών και οικογενειακών θεμάτων, πραγματοποιείται δικτύωση-συνεργασία των υπαρχουσών τοπικών και μη φορέων-δομών κοινωνικής φροντίδας και σωματείων-συλλόγων και παραπομπή των ατόμων και των οικογενειών στην αρμόδια δομή με στόχο την επίτευξη της λειτουργικότητας τους.¹¹³

Παρακάτω ακολουθεί συγκεντρωτικός πίνακας για τα Προγράμματα Οικονομικής Ενίσχυσης που υλοποιήθηκαν από το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων για το έτος 2014:

Πίνακας 4.1.

---

¹¹² ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹¹³ Στο ίδιο

Προγράμματα Οικονομικής Ενίσχυσης που υλοποιήθηκαν από το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων για το έτος 2014

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	2014
1	Τυφλότητα	37
2	Παραπληγικών-Τετραπληγικών Ανασφαλίστων	1
3	Παραπληγικών-Τετραπληγικών Δημοσίου	5
4	Κίνησης σε Παραπ./Τετραπ./Ακρωτηρ.	19
5	Κωφαλαλία	11
6	ΑΜΕΑ-Βαριά Αναπηρία	150
7	Βαριά Νοητική Καθυστέρηση	52
8	Στεγαστική Συνδρομή	6
9	Αιματολογικά Νοσήματα	12
10	Εγκεφαλική Παράλυση	1
11	Απροστάτευτα τέκνα	10
Σύνολο		304

Πηγή: Δήμος Κω για το έτος 2014

Δικαιούχοι των παραπάνω προγραμμάτων είναι όσοι έχουν πιστοποιηθεί για λόγους υγείας, από την Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή του ΚΕ.Π.Α. (Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας) Ι.Κ.Α. και τους έχει εκδοθεί ποσοστό αναπηρίας, όπου ανάλογα με αυτό, όπως ορίζεται από τη νομοθεσία, εντάσσονται σε αντίστοιχη κατηγορία επιδόματος. Οι αυξομειώσεις των παραπάνω στοιχείων, αφορούν στην χορήγηση, ανανέωση των επιδομάτων, με βάση τη νέα γνωμάτευση και στην

αναστολή, διακοπή, λόγω λήξης γνωμάτευσης ή έκδοσης χαμηλού ποσοστού αναπηρίας ή λόγω θανάτου.¹¹⁴

Επιπλέον ακολουθεί συγκεντρωτικός πίνακας, όσο αφορά στην χορήγηση βιβλιαρίων ανασφαλιστών και πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας και κοινωνικής προστασίας οικονομικά αδύναμων πολιτών για το έτος 2014:

Πίνακας 4.2.

Βιβλιάρια ανασφαλιστών και πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας και κοινωνικής προστασίας οικονομικά αδύναμων πολιτών για το έτος 2014

	2014
Βιβλιάρια Ανασφαλιστών	164
Πιστοποιητικά Κοινωνικής Προστασίας	10
Πιστοποιητικά Οικονομικής Αδυναμίας σε Οργανισμούς και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου	13
Πιστοποιητικά Οικονομικής Αδυναμίας για Δικαστική Χρήση	0
Πιστοποιητικά Οικονομικής Αδυναμίας για Δωρεά Μετακίνηση με τα πλοία για λόγους υγείας στους κατόχους βιβλιαρίων ανασφαλιστών	21
Πιστοποιητικά Οικονομικής Αδυναμίας για ένταξη στο Πρόγραμμα Διανομής Ειδών Διατροφής	159
Σύνολο	367

Πηγή: Δήμος Κω για το έτος 2014

Όλα τα παραπάνω χορηγούνται για ορισμένο χρονικό διάστημα και ανανεώνονται κατά τη λήξη τους, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις, όπως ορίζονται από τη νομοθεσία.

¹¹⁴ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

Επίσης, σύμφωνα με το Ν.3852/ΦΕΚ87/7-6-2010 Τ.Α' «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» από την 1^η Ιουλίου 2011 μία από τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες που αφορούν το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων του Δήμου Κω είναι η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών. Το εν λόγω Τμήμα εποπτεύει επτά ιδιωτικούς βρεφονηπιακούς παιδικούς σταθμούς Μ.Φ.Π.Α&Δ. κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα δυναμικότητας 284 παιδιών.¹¹⁵

Έως σήμερα το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικής Ισότητας των Φύλων εμπλεκόταν, όσον αφορά στον συντονισμό και στην διοικητική διεκπεραίωση των προγραμμάτων εμβολιασμού, διότι δεν υπάρχει το ανάλογο Τμήμα ή Γραφείο Υγείας στον Δήμο Κω.¹¹⁶

Τέλος, στο Τμήμα ανήκει το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας, για το οποίο ο Δήμος Κω, χρηματοδοτείται από την πράξη «Ανάπτυξη Δομών και Υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας σε τοπικό επίπεδο» του Ε.Π. "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013".¹¹⁷

4.8.1. Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Κω

Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Κω ξεκίνησε τη λειτουργία στις 12 Ιουλίου 2013. Συνιστά υπηρεσία πρώτης γραμμής στην πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Εντάσσεται στο δίκτυο των 61 δομών που αναπτύσσει η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ) σε όλη τη χώρα, το οποίο αποτελείται από 14 Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών της Γ.Γ.Ι.Φ στις πρωτεύουσες των Περιφερειών και στον Πειραιά, 25 Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών σε συνεργασία με Δήμους, 19 Ξενώνες Δήμων για κακοποιημένες γυναίκες και τα παιδιά τους, 2 Ξενώνες του Εθνικού Κέντρου

---

¹¹⁵ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹¹⁶ Στο ίδιο.

¹¹⁷ Στο ίδιο.

Κοινωνικής Αλληλεγγύης και την τηλεφωνική γραμμή sos 15900, που λειτουργεί σε 24ωρη βάση.¹¹⁸

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Κω στελεχώνεται από τρεις ειδικότητες, από Ψυχολόγο, Κοινωνικό Λειτουργό και Κοινωνιολόγο. Το αντικείμενο της δομής αφορά στην παροχή εξειδικευμένης ψυχοκοινωνικής και νομικής συμβουλευτικής σε γυναίκες θύματα βίας. Διασαφηνίζοντας τον όρο ψυχοκοινωνική συμβουλευτική, εννοούμε την παροχή ψυχολογικής και κοινωνικής στήριξης από τις αντίστοιχες ειδικότητες των συμβούλων.¹¹⁹

Σε πρακτικό επίπεδο, επιτυγχάνεται με την πληροφόρηση και την ενημέρωση της συμβουλευόμενης γυναίκας για θέματα κοινωνικών παροχών (π.χ. ασφαλιστικά δικαιώματα και κοινωνικής προστασίας), την παραπομπή και διασύνδεση της συμβουλευόμενης με φορείς και υπηρεσίες, αρμόδιες για την ικανοποίηση των επιμέρους αιτημάτων της (π.χ. ξενώνες φιλοξενίας, δικηγορικό σύλλογο), τη συνοδεία της συμβουλευόμενης, με τη φυσική παρουσία συμβούλου του κέντρου, σε όλες τις ενέργειες που προβαίνει η ίδια, για την καταγγελία της βίας που υφίσταται, όπως ορίζονται από το σχετικό νομικό πλαίσιο (αστυνομία, εισαγγελία, νοσοκομείο), τη συνεργασία με το νομικό εκπρόσωπο της συμβουλευόμενης γυναίκας, τη συμβουλευτική πληροφόρηση και καθοδήγηση (παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών) όσων ενδιαφέρονται για το χειρισμό περιπτώσεων βίας (συγγενικά, φιλικά πρόσωπα, επαγγελματίες, κοινωνικούς επιστήμονες, εκπαιδευτικούς κ.α.), τη συμβουλευτική για την γυναικεία απασχόληση και την επιχειρηματικότητα, την πληροφόρηση για θέματα υγείας και για θέματα που άπτονται των σπουδών φύλου και της τεκμηρίωσης των έμφυλων ανισοτήτων. Η συνεργασία μεταξύ των ειδικοτήτων και οι εσωτερικές παραπομπές είναι αναγκαίες, στην πλειονότητα των περιπτώσεων. Η κάθε ειδικότητα εκτιμά τα επιμέρους ζητήματα που την αφορούν και ύστερα, από κοινού, συνδυάζοντας τα, συνθέτουν και σχεδιάζουν μια ολοκληρωμένη και εξατομικευμένη συμβουλευτική παρέμβαση. Επιπλέον, η νομική συμβουλευτική παρέχεται, κατόπιν

---

¹¹⁸ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹¹⁹ Στο ίδιο.

αιτήματος της συμβουλευόμενης γυναίκας, μέσω της συνεργασίας με γυναίκες νομικούς.¹²⁰

Παράλληλα, στην παροχή υπηρεσιών εντάσσεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και δράσεων πρόληψης σε θέματα που σχετίζονται με τη βία. Οι δράσεις αυτές αποσκοπούν στην πληροφόρηση για τη σοβαρότητα και τη συχνότητα των φαινομένων έμφυλης βίας (ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική παρενόχληση, βιασμός, πορνεία κ.τ.λ.), για τις μορφές εκδήλωσης της έμφυλης βίας, στη διάδοση της πληροφορίας ότι η βία συνιστά αδίκημα, το οποίο διώκεται ποινικά, στη μηδενική ανοχή αναπαραγωγής και διαίωξης της βίας, στην υπεράσπιση των κοινωνικών και εργασιακών δικαιωμάτων της γυναίκας μέσα από σχετικές νομοθετικές διατάξεις, στην αναθεώρηση και ανατροπή παγιωμένων κοινωνικών αντιλήψεων/στερεοτύπων που κυριαρχούν για τους ρόλους των φύλων, στην προώθηση της γυναικείας πρωτοβουλίας σε προσωπικό και συλλογικό επίπεδο, στην προώθηση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στην κοινωνία των πολιτών, στη διερεύνηση της κοινωνικής θέσης της σύγχρονης γυναίκας, στην αποτύπωση και ανάδειξη παραγόντων που σχετίζονται με την εκπαίδευση και εργασιακή απασχόληση της γυναίκας, στην καταπολέμηση της κοινωνικής, εκπαιδευτικής και εργασιακής διάκρισης κατά των γυναικών, στην υποστήριξη γυναικείων οργανώσεων και συλλόγων, στην ενίσχυση του δημόσιου διαλόγου και προβολής θεμάτων ισότητας μέσω συνεργασίας με τα τοπικά ΜΜΕ και την άρση στερεοτύπων στα ΜΜΕ, στην παραγωγή και διάχυση έντυπου, ηλεκτρονικού και οπτικοακουστικού υλικού (καταχωρήσεις σε εφημερίδες και περιοδικά, αφίσες, φυλλάδια, αυτοκόλλητα, ημερολόγια, ραδιοτηλεοπτικά σποτ, τηλεοπτική καμπάνια, βίντεο, φωτογραφίες, ανακοινώσεις, δελτία τύπου κ.λπ.), στην προώθηση καμπάνιας προς τις νέες γυναίκες με στόχο την πρόληψη και την ενδυνάμωση τους στη αντιμετώπιση των πρώιμων εκφράσεων ανδρικής βίας (ψυχολογική κλπ), και στην διοργάνωση θεματικών συνεδρίων, καθώς και ημερίδων ευαισθητοποίησης σε περιφερειακό επίπεδο.¹²¹

Παράλληλα, με στόχο την ενίσχυση της παροχής υπηρεσιών, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην δικτύωση. Τα στελέχη του Κέντρου, εκτός των

---

¹²⁰ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹²¹ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

συμβουλευτικών δράσεων, ενεργούν συστηματικά ως ομάδα στον τομέα της δικτύωσης, κρίνοντας ότι η δημιουργία ενός δικτύου συνεργασίας με τις διαθέσιμες υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης, με εθελοντικές οργανώσεις και τοπικούς συλλόγους, συμβάλει στον καλύτερο και πιο ουσιαστικό συντονισμό δράσεων φορέων και ατομικών πρωτοβουλιών στην αντιμετώπιση και πρόληψη βίας. Το Κέντρο Συμβουλευτικής, με στόχο την πιο αποτελεσματική συνεργασία, έχει υπογράψει Πρωτόκολλα συνεργασίας με την Αστυνομική Υποδιεύθυνση Κω, το Κέντρο Υγείας-Γενικό Νοσοκομείο «Ιπποκράτειο Κω», τον Δικηγορικό Σύλλογο Κω, και το Γραφείο Κοινωνικής Μέριμνας και Δημόσιας Υγείας Περιφερειακής Ενότητας Κω¹²²

4.8.2. Κοινωφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Πρόνοιας, Υγείας & Αστικής Συγκοινωνίας Δήμου Κω

Η Κοινωφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Πρόνοιας, Υγείας & Αστικής Συγκοινωνίας ως νομικό πρόσωπο του Δήμου Κω, υλοποιεί δύο προγράμματα, το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών με ειδικές ανάγκες (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) με δυναμικότητα 25 παιδιών-εφήβων-ατόμων με νοητική υστέρηση ή σωματική αναπηρία (Η δομή είναι ενταγμένη στη δράση «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» για το διάστημα από 1/9/2014-31/8/2015), τη δομή «Βοήθεια στο σπίτι» (Βοήθεια στο σπίτι δημοτικής ενότητας Κω, Βοήθεια στο σπίτι δημοτικής ενότητας Δικαίου και Βοήθεια στο σπίτι δημοτικής ενότητας Ηρακλείδων). Η συγκεκριμένη δομή εξυπηρετεί 180 άτομα σε όλο το Δήμο Κω. Απευθύνεται σε άτομα της τρίτης ηλικίας (μοναχικά, χαμηλό εισόδημα) και ΑΜΕΑ. Συγχρόνως, σε συνεργασία με το Νοσοκομείο της Κω και τους ιδιώτες ιατρούς εξυπηρετεί στο νοσηλευτικό τομέα κύρια και αρκετά έκτακτα περιστατικά. Στο νησί της Κω τέλος, όσον αφορά τα ΑΜΕΑ παιδιά, λειτουργεί δημόσιο ειδικό δημοτικό σχολείο που φιλοξενεί οκτώ παιδιά και συστεγάζεται με το ΚΔΑΠ-ΜΕΑ λόγω του ότι δεν υπάρχει δημόσιο κτίριο για τις ανάγκες του.¹²³

4.8.2.1. Τμήμα Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού

Το Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης μεριμνά για την εξασφάλιση των κατάλληλων υλικοτεχνικών υποδομών για την προσχολική εκπαίδευση και για τα

¹²² Στο ίδιο.

¹²³ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. την ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών, κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής, την εκτέλεση προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης (επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής Δια Βίου Μάθησης σε τοπικό επίπεδο) στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού προγραμματισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ασκεί τις αρμοδιότητες λαικής επιμόρφωσης ή γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων (που μεταφέρονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση μαζί με την αντίστοιχη επιχειρησιακή μονάδα ή αποκεντρωμένη δομή υπηρεσιακής μονάδας) και δρα στον τομέα του πολιτισμού για την προστασία του τοπικού πολιτισμού, την προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο και εφαρμόζει πολιτικές, προγράμματα και δράσεις για την προώθηση του τοπικού αθλητισμού και την παροχή δυνατοτήτων άθλησης στους κατοίκους.¹²⁴

4.8.2.2. Τμήμα Ένταξης Αλλοδαπών

Το Τμήμα τηρεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις τηρεί Μητρώο Αλλοδαπών, παραλαμβάνει αιτήσεις, ελέγχει τα δικαιολογητικά και τα προωθεί στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας για την χορήγηση και ανανέωση αδειών παραμονής αλλοδαπών στην Ελλάδα, για απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και τις προωθεί στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, επιδίδει σχετικές με τα ανωτέρω αποφάσεις σε αλλοδαπούς, και επίσης προτείνει και υλοποιεί προγράμματα και δράσεις που αφορούν στην ένταξη των οικονομικών μεταναστών σε συνεργασία με τα αντίστοιχα τμήματα. Παρέχει πάσης φύσεως και γραμματειακή υποστήριξη στην Επιτροπή Ένταξης Μεταναστών.¹²⁵

4.8.3. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προϋπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

Στην υπηρεσία αυτή εργάζονται είκοσι επτά υπάλληλοι. Στην Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Πολιτισμού εργάζονται δέκα υπάλληλοι, πέντε πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ11, ΠΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ, ΠΕ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΕ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ) και πέντε τεχνικής (ΤΕ17, ΤΕ22,

---

¹²⁴ Στο ίδιο.

¹²⁵ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

ΤΕ19, ΤΕ1, ΤΕ2), στο Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων εργάζονται δέκα υπάλληλοι, τέσσερις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ, ΠΕ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΕ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ) πέντε τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ17, ΤΕ22, ΤΕ19, ΤΕ1, ΤΕ2) και ένας δευτεροβάθμιας (ΔΕ1), στο Τμήμα Παιδείας Πολιτισμού Αθλητισμού εργάζονται επτά υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ1, ΠΕ10), τέσσερις τεχνικής (ΤΕ17, ΤΕ19, ΤΕ1, ΤΕ2) κ' ένας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ1).¹²⁶ Το κόστος για την ετήσια μισθοδοσία της υπηρεσίας είναι 911.716€. ¹²⁷

4.8.4. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις

Υπάρχει έλλειψη προσωπικού. Δέκα άτομα από το Δήμο πήραν απόσπαση στο τμήμα Πολιτισμού - Αθλητισμού ώστε να μπορέσουν να επανδρωθούν με το κατάλληλο προσωπικό για την καλύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων τους. Στο Τμήμα Πολιτισμού λείπουν 3 άτομα, 2 που αφορούν την υποστήριξη πολιτικών εκδηλώσεων και 1 από το διοικητικό προσωπικό με αρμοδιότητα την προετοιμασία πολιτιστικών εκδηλώσεων. Στο Τμήμα Αθλητισμού υπάρχει μεγάλη έλλειψη στη φύλαξη και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων. Λείπουν 10 άτομα όσο αφορά φύλακες και συντηρητές εγκαταστάσεων. Οι ανάγκες στους παιδικούς σταθμούς είναι καλυμμένες.

Ο προϋπολογισμός για το 2015 είναι 3.978.724,27 υπάρχει έλλειμμα 1.900.000. Με αποτέλεσμα να γίνονται περικοπές σε εκδηλώσεις και έξοδα και για να καλυφθεί κάθε δεύτερο εξάμηνο ο Δήμος να δίνει έξτρα επιχορήγηση 1.000.000 και να γίνονται δραστηριότητες με είσοδο και συνδρομή.

4.9. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησή τους. Συγχρόνως η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών.¹²⁸

4.9.1. Προσόντα Προσωπικού, Ετήσιος Προϋπολογισμός Μισθοδοσίας της Υπηρεσίας

¹²⁶ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹²⁷ Στο ίδιο

¹²⁸ Στο ίδιο

Στην υπηρεσία αυτήν εργάζονται συνολικά 38 υπάλληλοι. Συγκεκριμένα, στην Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών εργάζονται οκτώ υπάλληλοι, έξι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6, ΠΕ11, ΠΕ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ) και δύο τεχνικής (ΤΕ5, ΤΕ4), στο Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων εργάζονται οκτώ υπάλληλοι, τέσσερις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6) και τέσσερις τεχνικής (ΤΕ3, ΤΕ5, ΤΕ4, ΤΕ ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ ΧΩΡΙΣ ΠΤΥΧΙΟ), στο Τμήμα Κτηριακών Έργων και Υπαίθριων Χώρων εργάζονται οκτώ υπάλληλοι με ειδικεύσεις τέσσερις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6) και τέσσερις τεχνικής (ΤΕ3, ΤΕ5, ΤΕ4, ΤΕ ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ ΧΩΡΙΣ ΠΤΥΧΙΟ), στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων απασχολούνται δύο εργαζόμενοι πανεπιστημιακής και τεχνικής εκπαίδευσης (ΠΕ5, ΤΕ4), στο Τμήμα Υδραυλικών και Αγγειοβελτιωτικών Έργων εργάζονται έξι υπάλληλοι, τέσσερις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6) και δύο τεχνικής (ΤΕ3, ΤΕ5), και στο Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων εργάζονται έξι υπάλληλοι, δύο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ3, ΠΕ6), δύο υπάλληλοι τεχνικής εκπαίδευσης (ΤΕ4, ΤΕ ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ) και δύο υπάλληλοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ26, ΔΕ27).¹²⁹ Το κόστος για την ετήσια μισθοδοσία της υπηρεσίας είναι 1.602.770€.¹³⁰

4.9.2. Αναφερόμενα Προβλήματα και Ελλείψεις

Δεν αναφέρθηκε κάποιο πρόβλημα από τους υπαλλήλους σε αυτή τη υπηρεσία.

---

¹²⁹ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

¹³⁰ Στο ίδιο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ-ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΚΩ ΓΙΑ
ΤΑ ΕΤΗ ΑΠΟ 2009-2013

Στους πίνακες που ακολουθούν βλέπουμε τους προϋπολογισμούς και τους απολογισμούς αθροιστικά για τους Δήμους του νησιού έως το 2010, και του μοναδικού Δήμου από το 2011 έως το 2013.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1.

Προϋπολογισμοί των Ο.Τ.Α. του νησιού Κως για τα έτη 2009-2013

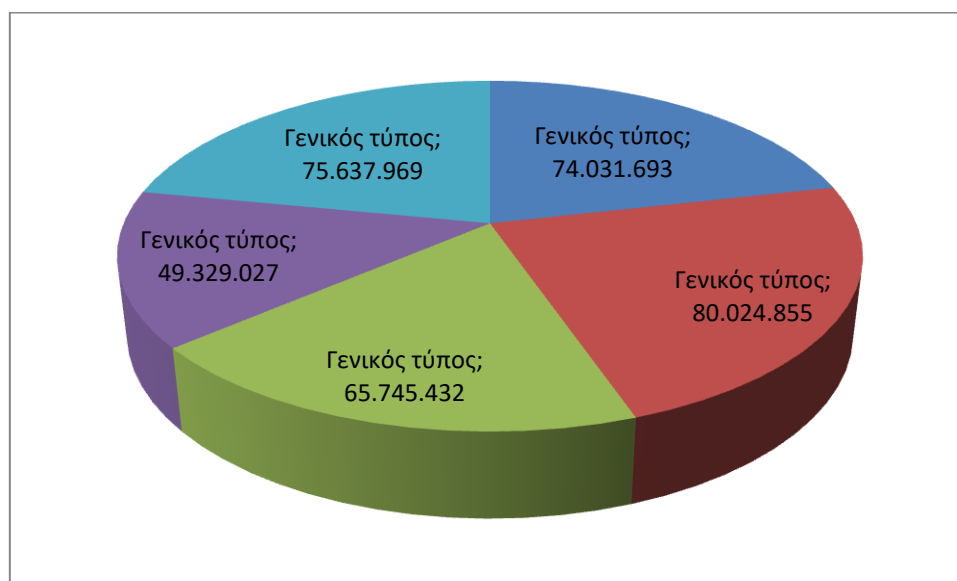
	2009	2010	2011	2012	2013
ΔΗΜΟΣ ΚΩ	44.787.193,55	50.009.998,82	65.745.431,96	49.329.027,01	75.637.968,61
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ	18.474.589,35	18.734.536,05			
ΔΗΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	10.769.910,04	11.280.320,32			
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΩΝ	74.031.692,94	80.024.855,19	65.745.431,96	49.329.027,01	75.637.968,61

Πηγή: Δήμος Κω για το έτος 2014

Στο παρακάτω γράφημα μπορούμε να δούμε πως διακυμάνθηκαν οι δημοτικοί προϋπολογισμοί από το 2009 έως το 2013.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.1

Δημοτικοί προϋπολογισμοί 2009-2013.

Πηγή: Δήμος Κω για το έτος 2014

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι απολογισμοί των Ο.Τ.Α. του νησιού Κως για τα έτη από 2009, έως και 2013.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.

Απολογισμοί των Ο.Τ.Α. του νησιού Κως για τα έτη 2009 έως και 2013

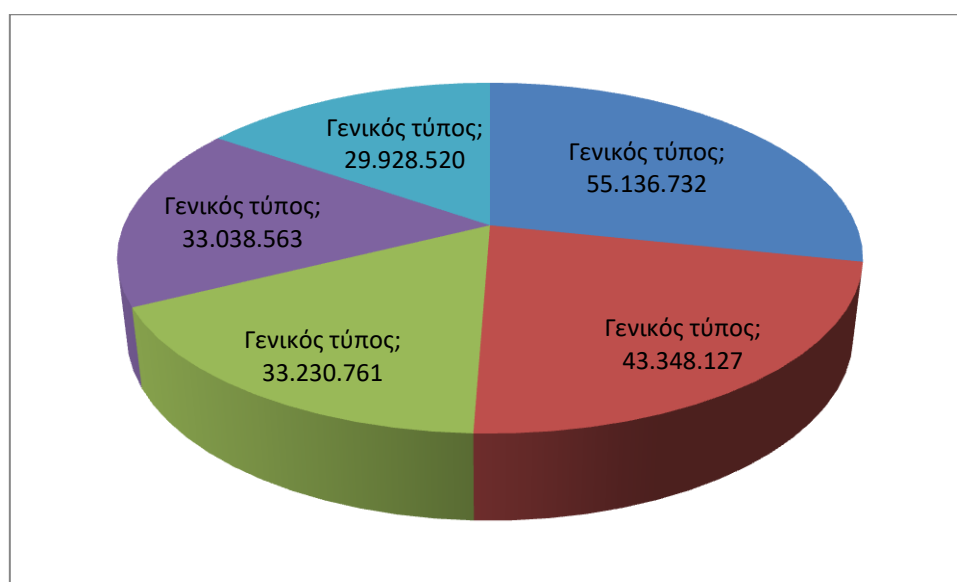
	2009	2010	2011	2012	2013
ΔΗΜΟΣ ΚΩ	32.583.151,44	26.348.358,93	33.230.761,45	33.038.563,28	29.928.519,56
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ	14.678.344,20	10.294.813,05			
ΔΗΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	7.875.236,40	6.704.955,47			
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΩΝ	55.136.732,04	43.348.127,45	33.230.761,45	33.038.563,28	29.928.519,56

Πηγή: Δήμος Κω για το έτος 2014, Παράρτημα Α

Στο παρακάτω γράφημα μπορούμε επίσης να δούμε παραστατικότερα τη διακύμανση των δημοτικών απολογισμών για τις χρονιές 2009-2013

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.2.

Δημοτικοί απολογισμοί 2009-2013

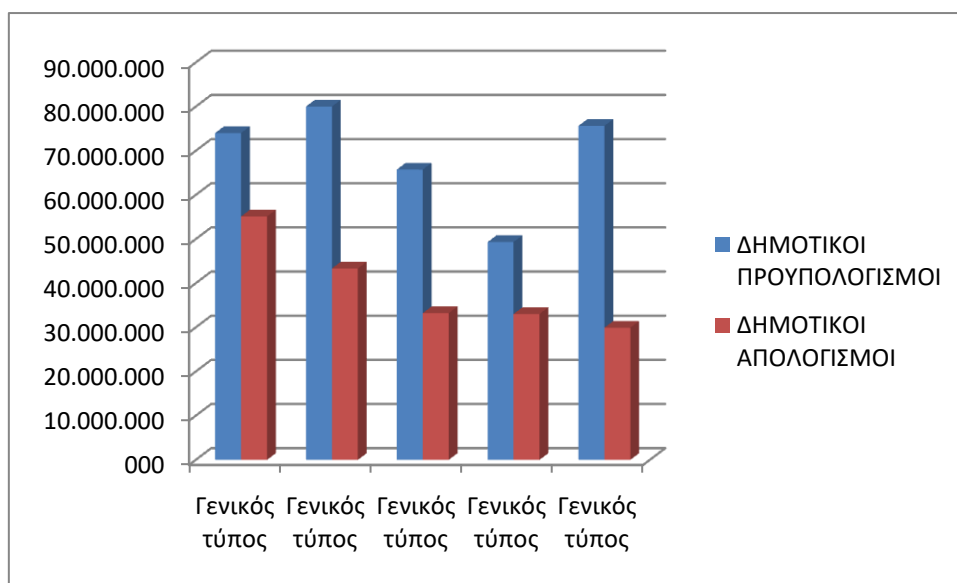
Πηγή: Δήμος Κω για το έτος 2014, Παράρτημα Α

Από τον ΠΙΝΑΚΑ 5.1 μπορούμε να δούμε ότι οι προϋπολογισμοί μετά την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης» και την συγχώνευση των Δήμων (2010), είτε παραμένουν περίπου στα ίδια επίπεδα, είτε παρουσιάζουν σημαντική και σταθερή

πτωτική τάση. Μπορούμε να συμπεράνουμε έτσι ότι, ο «Καλλικράτης» οδηγεί στη μείωση των προϋπολογισμών του Δήμου Κω. Αντίστοιχα, από τον ΠΙΝΑΚΑ 5.2 μπορούμε να δούμε ότι, υπάρχει σαφής πτωτική τάση επίσης και στους δημοτικούς απολογισμούς. Η πτωτική τάση των δημοτικών προϋπολογισμών και απολογισμών από το 2010 και μετά, σημαίνει επίσης ότι μικραίνει και η απόκλιση μεταξύ προϋπολογισμών και απολογισμών. Τη σχέση αυτή μπορούμε να την δούμε παραστατικότερα και στο παρακάτω γράφημα:

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.3.

Σύγκριση προϋπολογισμών-απολογισμών 2009-2013

Πηγή: Δήμος Κω για το έτος 2014, Παράρτημα Β

Από τα στοιχεία που δόθηκαν από τον Δήμο Κω,¹³¹ μπορούμε να συμπεράνουμε ότι μια από τις κυριότερες λειτουργίες του Δήμου, η προσφορά υπηρεσιών, θα αποτελεί επίσης ένα από τα κυριότερα σταθερά έξοδα του Δήμου, από το ύψος των οποίων θα μπορούμε να έχουμε μια εικόνα για τις υπηρεσίες που προσφέρει ο Δήμος. Βλέπουμε έτσι ότι, τα προϋπολογιζόμενα συνολικά έξοδα μισθοδοσιών, και για τους τρεις δήμους, ήταν για το 2009 14.888.849.86€, για το 2010 ήταν 12.524.916.16€, για το 2011 (την πρώτη χρονιά εφαρμογής του Προγράμματος από έναν εννιαίο Δήμο) 14.248.365.00€, αλλά από το 2012 τα προϋπολογιζόμενα έξοδα μειώνονται στα 9.552.100.00€, και στο 2013 μειώνονται ακόμα περίπου μισό εκατομύριο στα

¹³¹ Παράρτημα Β

8.930.906.86€.¹³² Αυτό δεν μπορεί παρά να σημαίνει ότι, ένα μέρος των υπηρεσιών που προσέφερε ο Δήμος μέσω των υπαλληλών του, δεν προσφέρονται πλέον. Αντίθετα, άλλοι σημαντικοί τομείς δραστηριότητας του Δήμου, όπως ο σχεδιασμός και η κατασκευή έργων, συνεχίζουν το 2013 να αποτελούν σημαντικό κομμάτι των δημοτικών προϋπολογισμών, παρά μια κάμψη κατά τις χρονιές 2011 και το 2012.¹³³ Άλλο ενδιαφέρον κομμάτι των προϋπολογισμών-απολογισμών, το οποίο είναι το κύριο υπεύθυνο για την διαμόρφωση των υψών των προϋπολογισμών μετά από τα τακτικά έσοδα του Δήμου, και που δημιουργεί και την τόσο μεγάλη διαφορά από τους απολογισμούς, είναι τα προϋπολογιζόμενα να εισπραχθούν ποσά, τα οποία προέρχονται από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα προηγούμενα έτη. Αυτά είναι 12.440.958.73€ για το 2009, 17.704.507.3€ για το 2010, 17.302.029.36€ για το 2011, 2.150.200.00€ για το 2012 και 17.847.450.28€ για το 2013. Τα αντίστοιχα εισπραχθέντα ποσά στους απολογισμούς για κάθε χρονιά είναι 1.000.311.28€ για το 2009, 890.498.82€ για το 2010, 861.568.35€ για το 2011, 956.560.08€ για το 2012, και 282.165.85€ για το 2013, και όπως βλέπουμε υπάρχει σχεδόν διαφορά κλίμακας ανάμεσα στα εισπραχθέντα και στα αναμενόμενα να εισπραχθούν.

5.1. Συμπεράσματα για τον Δήμο και τις Υπηρεσίες του από το Ερωτηματολόγιο

Δόθηκε ένα ερωτηματολόγιο σε δημοτικούς συμβούλους στην Κω¹³⁴, δυστυχώς η προθυμία των συμβούλων να απαντήσουν ήταν πολύ μικρή, έστι ώστε μόνο τρεις σύμβουλοι απάντησαν τελικά στις ερωτήσεις. Η μικρή συμμετοχή δεν μου άφησε πολλά περιθώρια για τη στατιστική επεξεργασία των απόψεων των δημοτικών συμβούλων. Αρόλα αυτά, σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, έβγαλα τα εξής συμπεράσματα για την άποψη τους για τα υπέρ και τα κατά του Καλλικράτη:

Η άποψη τους για το Καλλικράτη, για το εάν η εφαρμογή του ευνοεί τις τοπικές υποθέσεις της Κω. Πιστεύουν ότι ο Καλλικράτης είναι σε επίπεδο αρχών μία θετική παρέμβαση στην αυτοδιοίκηση της Ελλάδας. Η εφαρμογή του ιδίως σε μία πολύ δύσκολη οικονομικά περίοδο, έχει δημιουργήσει αρκετά προβλήματα τα οποία όμως σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να εξουδετερώσουν τα πλεονεκτήματα της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης. Σε σχέση με την εφαρμογή του στο νησί της Κω

¹³² Παράρτημα Α

¹³³ Τα προϋπολογιζόμενα έσοδα για έργα το 2009 ήταν 19.167.995.04€, το 2010 ήταν 16.982.561.65€, το 2011 ήταν 9.440.687.65€, το 2012 ήταν 14.136.947.32€, αλλά το 2013 ήταν 22.761.339.83. τα στοιχεία από το Παράρτημα Β

¹³⁴ Παράρτημα Γ

πιστεύουν ότι παρά τις οποίες δυσκολίες έχει δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για μία σειρά υποθέσεων όπως η διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων. Ο ενιαίος σχεδιασμός στην κατεύθυνση της άρσης των ενδονησιώτικων ανισοτήτων και η εξοικονόμηση ανθρώπων και οικονομικών πόρων.

Με το προηγούμενο καθεστώς σε επίπεδο χώρας πιστεύουν ότι υπήρχαν αρκετοί περιορισμοί και κατακερματισμός πόρων. Στην Κω ευτυχώς δεν παρατηρήθηκαν έντονα αυτά τα φαινόμενα με αποτέλεσμα η κατάσταση να είναι καλύτερη από ότι σε άλλες περιοχές. Σήμερα όλα τα ζητήματα που αφορούν τις τοπικές υποθέσεις, τουλάχιστον σε θεσμικό επίπεδο εξελίσσονται καλύτερα.

Στα θετικά του Καλλικράτη κατατάσσουν τον ενιαίο σχεδιασμό της ανάπτυξης σε επίπεδο νησιού, τις επιπλέον αρμοδιότητες που έχει ένας νησιώτικος δήμος, την λειτουργία των δημοτικών κοινοτήτων με αρκετές αρμοδιότητες, τη θεσμοθέτηση της επιτροπής ποιότητας ζωής. Αρνητικό θεωρούν είναι το γεγονός ότι η εφαρμογή της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης συνέπεσε με την χειρότερη οικονομική συγκυρία με αποτέλεσμα η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων της αυτοδιοίκησης να έχει περιοριστεί σημαντικά. Επίσης έχει αυξηθεί σε υπέρμετρο βαθμό η γραφειοκρατία με ότι αυτό συνεπάγεται.

Πιστεύουν ότι ο Καλλικράτης ως εκσυγχρονιστικός θεσμός επέφερε βελτίωση στην προώθηση των τοπικών υποθέσεων, αλλά οι νέες αρμοδιότητες που ήρθαν στους δήμους δεν συνοδεύτηκαν με αντίστοιχη αποκέντρωση πόρων με συνέπεια την οικονομική ασφυξία της αυτοδιοίκησης. Οι ανάγκες πρώην κοινοτήτων και δήμων της Κω που συνενώθηκαν κάτω από την ομπρέλα του Καλλικρατικού Δήμου στα πλαίσια της σημερινής οικονομικής συγκυρίας καλύπτονται οριακά.

Η τεχνολογία είναι δεδομένο ότι βοηθάει και βελτιώνει κατακόρυφα την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Δυστυχώς όπως και στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης δεν υπάρχει κατάλληλο προσωπικό που μπορεί να αξιοποιήσει την τεχνολογία. Η μηχανοργάνωση και η μηχανογράφηση είναι σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό και γίνεται προσπάθεια να βελτιωθεί και άλλο.

Παρόλα αυτά, δεν υπάρχουν πόροι, επομένως ο δήμος επιβαρύνθηκε υπέρμετρα. Με το Καλλικράτη η συνένωση δυνάμεων θεωρητικά βελτίωσε την καλύτερη κατανομή και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Δυστυχώς όμως οι

αποχωρήσεις προσωπικού που δεν αντικαθίστανται έχουν δημιουργήσει μεγάλα προβλήματα. Οι χρονίζουσες ανάγκες του Δήμου είναι ότι στην οργανωτική δομή παρουσιάζεται έλλειψη προσωπικού, το θεσμικό πλαίσιο δεν βοηθά σε πολλά θέματα στην λειτουργία του και θέματα υποδομών και αναπτυξιακά έργα που χρειάζονται σε όλο το νησί.

Κατά τους ερωτηθέντες, σε γενικές γραμμές ο Δήμος ανταποκρίνεται στους στόχους του καλλικρατικού νόμου. Υπάρχουν ακόμα ζητήματα που χρειάζονται θεσμική κατοχύρωση και ξεκαθάρισμα των λειτουργιών σε σχέση με τις αρμοδιότητες των νησιώτικων δήμων αλλά και δημοτικών κοινοτήτων, και παρά τις δυσκολίες και με ξεκάθαρους στόχους και λειτουργίες προσπαθεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας μας και του Δήμου. Το σημαντικότερο πρόβλημα με το προηγούμενο καθεστώς στα νησιά ήταν ο ενιαίος σχεδιασμός. Με την εφαρμογή του Καλλικράτη τουλάχιστον αυτό αντιμετωπίστηκε. Αυτό που βελτιώθηκε ήταν η λειτουργία των περισσότερων από τους Καποδιστριακούς Δήμους που δεν είχαν καταφέρει να αναπτυχθούν πλήρως. Συγκρίνοντας τα έσοδα και τις δαπάνες του Δήμου πριν και μετά το Καλλικράτη συμπεραίνουν ότι στις δαπάνες είναι δεδομένο ότι υπήρξε ορθολογισμός. Στα έσοδα η κατάσταση επιδεινώθηκε, καθώς είναι πολύ λιγότερα, και ως εκ τούτου, έχουν περιοριστεί υποχρεωτικά και οι δαπάνες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ο στόχος του αυτοδιοικητικού προγράμματος «Καλλικράτης» είναι να δημιουργήσει Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης οι οποίοι θα είναι πρώτιστα οικονομικά αυτόνομοι, και κατοπιν λειτουργικοί, εκμεταλευόμενοι στο μέγιστο τις δυνατότητες του υπαλληλικού προσωπικού τους, μέσα από τον εξορθολογισμό της πρακτικής τους και μέσω της επιμορφώσης τους. Οι στόχοι της οικονομικής ανεξαρτητοποίησης και εξορθολόγησης του Δήμου, μέσα σε μια τόσο δύσκολη για τα οικονομικά συγκυρία, σημαίνουν ότι πολλές από τις υπηρεσίες είτε δεν προσφέρονται καθώς ο Δήμος δεν δύναται να καλύψει το λειτουργικό κόστος τους, είτε η έλλειψη οικονομικών πόρων οδηγεί σε χαμηλής ποιότητας υπηρεσίες. Σε κάθε περίπτωση, η επίτευξη του στόχου της οικονομικής εξυγίανσης του Δήμου γίνεται με κόστος υπηρεσιών που προσφέρει ο Δήμος, ιδιαίτερα των κοινωνικών, οι οποίες αφορούν ευαίσθητες ομάδες που πλήττονται από την δύσκολη οικονομική συγκυρία. Έτσι, όλα τα τμήματα, λόγω των μνημονιακών περικοπών σε προσωπικό και το πάγωμα των προσλήψεων βρίσκονται κοντά στα λειτουργικά τους όρια, καθώς δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι πόροι για να καλυφθούν οι ανάγκες τους και τα ελλείμματα των προηγούμενων ετών ούτε από κρατικές επιχορηγήσεις, αλλά και ούτε από ιδίους πόρους, καθώς η υπολειτουργία λόγω έλλειψης προσωπικού υπονομεύει αυτές τις δραστηριότητες. Επιπλέον, όλα τα τμήματα πάσχουν από γραφειοκρατία, η οποία επιδεινώνεται από το γεγονός ότι η διοικητική μηχανή δεν είναι πράγματι αυτοτελής, αλλά υπόκειται σε παρεμβάσεις από τους πολιτικούς προϊσταμένους εξαιτίας των πελατειακών σχέσεων (εκδουλεύσεις, διευκολύνσεις κ.λπ.). Τα όποια συμπεράσματα λοιπόν δεν μπορούν να είναι μονοδιάστατα. Ότι είναι καλό για την εξοικονόμηση οικονομικών πόρων του Δήμου είναι κακό για την προσφορά υπηρεσιών στους δημότες. Έτσι, εάν δεχτούμε ότι τα οικονομικά του Δήμου έχουν βελτιωθεί θα πρέπει να δέχουμε ταυτόχρονα ότι οι προσφερόμενες υπηρεσίες έχουν χειροτερέψει, ακόμα και εάν αυτές απευθύνονται προς τους πιο κοινωνικά ευάλλωτους δημότες.

Δυστυχώς για το εγχείρημα η μέχρι σήμερα εμπειρία δεν δικαίωσε σχεδόν κανένα άλλο στόχο εκτός από τον περιορισμό των δαπανών που επιβλήθηκε ούτως ή άλλως στα πλαίσια των μνημονιακών δεσμεύσεων της χώρας. Οι κυριότεροι λόγοι για αυτό ήταν δύο. Αφενός η οικονομική κρίση και η πολιτική του αυστηρού δημοσιονομικού ελέγχου που έπληξαν κατά προτεραιότητα τους ΟΤΑ και, αφετέρου

δομικά προβλήματα του προγράμματος που εκκινούσαν κυρίως από την ταχύτητα με την οποία σχεδιάστηκε και επιβλήθηκε. Για τον πρώτο λόγο, τα πράγματα είναι λίγο –πολύ γνωστά, τα χρόνια της εφαρμογής του Καλλικράτη, και όπως αναφέρει ο Νίκος Παπαγγελής, η αυτοδιοίκηση απώλεσε περίπου το 60% των τακτικών εσόδων της, τα δημοτικά τέλη λόγω της κρίσης παρέμειναν στάσιμα ή και υποχώρησαν στην συντριπτική πλειοψηφία των Δήμων, η κατάργηση της δημοτικής αστυνομίας εκτός από την ελλιπή αστυνόμευση σε προβλήματα καθημερινότητας (παράνομη στάθμευση, καταλήψεις κοινόχρηστων χώρων, ρύπανση, βανδαλισμοί κλπ) επέφερε απώλεια των εσόδων λόγω προστίμων, η κατάργηση των σχολικών φυλάκων, επέφερε μεγαλύτερες δαπάνες για συντηρήσεις στα σχολικά κτίρια, η εξαγγελόμενη κινητικότητα για το προσωπικό των ΟΤΑ προκάλεσε διαρκείς κινητοποιήσεις αλλά και αβεβαιότητα για το μέλλον, ενώ οι ραγδαία αυξανόμενες κοινωνικές ανάγκες δημιούργησαν περεταίρω μείωση εσόδων από τους δημότες λόγω της θέσπισης από πολλούς Δήμους κοινωνικών τιμολογίων ύδρευσης-αποχέτευσης, δημοτικών τελών κλπ, ή μέσω αδυναμίας καταβολής από τα πιο ευάλωτα τμήματα των δημοτών, αύξηση δαπανών για σίτιση και κοινωνική προστασία.¹³⁵

Εκτός όμως από τα παραπάνω, εγγενή προβλήματα του Καλλικράτη είχαν ξεκινήσει ήδη από τον σχεδιασμό του, ο νέος χάρτης αφενός δεν ήταν προϊόν διαβούλευσης με τις τοπικές κοινωνίες, αφετέρου διατήρησε αυστηρά την δημιουργία των νέων Δήμων εντός των διοικητικών ορίων των παλαιών νομών και δεν απάντησε σε προβλήματα αναπτυξιακής φυσιογνωμίας ή λειτουργικότητας των συνενομένων ΟΤΑ. Οι νέοι Δήμοι περιλάμβαναν μια σειρά δημοτικά διαμερίσματα για τα οποία δεν υπήρχε καμιά δυνατότητα να λειτουργήσουν αφού πέρα από τα αιρετά τοπικά συμβούλια δεν είχε προβλεφθεί καμιά υποστήριξη. Οι αρμοδιότητες των Καλλικρατικών Δήμων περιλάμβαναν επικαλύψεις αρμοδιοτήτων όπως για παράδειγμα ανάμεσα στους θεματικούς και τους τοπικούς αντιδήμαρχους (αντίστοιχα και για τις Περιφέρειες), οι περισσότερες αρμοδιότητες μεταφέρθηκαν στους νέους

---

¹³⁵ Νίκος Παπαγγελής. «Η εμπειρία της αναδιάρθρωσης στην Ελλάδα από την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτη και οι συνέπειες στην αποτελεσματικότητα των Δήμων και την εξυπηρέτηση των δημοτών». Εισήγηση Προέδρου Επιτροπής Θεσμών και Ισότητας ΚΕΔΕ και Δημάρχου Λεβαδέων στην Ημερίδα με θέμα: «Τοπική Αυτοδιοίκηση: Από την κρίση στην πρόκληση» - Λάρνακα 15 Μαρτίου 2014

Δήμους χωρίς κοστολόγηση, πόρους και υλικοτεχνική υποδομή, και χωρίς σαφή, ή με λάθος διαχωρισμό ανάμεσα στα διαφορετικά επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης όπως π.χ. για τις λαϊκές αγορές, τις μετακινήσεις μαθητών, τις συντηρήσεις υποδομών (δρόμων, αρδευτικών δικτύων), τα πολεοδομικά σχέδια, τη διαχείριση απορριμμάτων, την διαχείριση του περιβάλλοντος και πολλά άλλα. Αναφέρεται ότι, η προχειρότητα με την οποία σχεδιάστηκε ο νόμος είχε ως αποτέλεσμα ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο τοπίο με συνεχείς τροποποιήσεις - πολλές μέσα σε άσχετα νομοσχέδια- ενώ δεν έλυσε το πρόβλημα της πανσπερμίας των νόμων, αρκετοί εκ των οποίων χρονολογούνται από πολλές δεκαετίες, και των καθυστερήσεων σε υπουργικές αποφάσεις για την εκτέλεση προβλέψεων του Καλλικράτη.¹³⁶

Τέλος, βασική ανεπάρκεια του Καλλικράτη ήταν η αποτυχία να διαμορφωθεί ένα νέο πλαίσιο λειτουργίας των Δήμων μέσα από την εσωτερική οργάνωση των δημοτικών υπηρεσιών ώστε οι πολίτες να μην χρειάζεται να απευθύνονται στους αιρετούς διαιωνίζοντας το καθεστώς των πελατειακών σχέσεων. Πιστεύω ότι βασικός πυλώνας οποιασδήποτε μεταρρύθμισης στην αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι η εγκαθίδρυση ενός συστήματος που θα κάνει λιγότερο γραφειοκρατική και πιο διαφανή την λειτουργία των Δήμων ενώ θα επιβάλλει κοινωνικό έλεγχο και αξιολόγηση στο παρεχόμενο έργο.¹³⁷

Επιγραμματικά, ας σημειώσουμε ότι, παρότι με μια πρώτη ματιά το πρόγραμμα φαίνεται να έχει μειώσει τις δαπάνες του Δήμου, ότι η συνένωση των ΟΤΑ έγινε χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα αν και απέτυχε σε αρκετές περιπτώσεις να δημιουργήσει λειτουργικούς νέους Δήμους, η μεταφορά των αρμοδιοτήτων σε πολλές περιπτώσεις συνάντησε δυσκολίες καθώς επιχειρήθηκε αυτή η μεταφορά χωρίς σαφή διαχωρισμό ανάμεσα στα διαφορετικά επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης, ενώ η μεταφορά των αρμοδιοτήτων δεν συνοδεύτηκε και από ταυτόχρονη μεταφορά οικονομικών πόρων, ανθρώπινου δυναμικού και υλικοτεχνικής υποδομής, τελικά, η εφαρμογή του Καλλικράτη επέτεινε το έλλειμμα δημοκρατίας και αυτοδιοίκησης κυρίως λόγω του μεγαλύτερου συγκεντρωτισμού και της αδυναμίας ουσιαστικής

---

¹³⁶ Νίκος Παπαγγελής. «*Η εμπειρία της αναδιάρθρωσης στην Ελλάδα από την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτη και οι συνέπειες στην αποτελεσματικότητα των Δήμων και την εξυπηρέτηση των δημοτών*». Εισήγηση Προέδρου Επιτροπής Θεσμών και Ισότητας ΚΕΔΕ και Δημάρχου Λεβαδέων στην Ημερίδα με θέμα: «*Τοπική Αυτοδιοίκηση: Από την κρίση στην πρόκληση*» - Λάρνακα 15 Μαρτίου 2014

¹³⁷ Στο ίδιο

λειτουργίας των συμβουλίων των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων. Η ορθολογική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού είναι ακόμη ζητούμενη, όπως και η αντιμετώπιση των φαινομένων πελατειακών σχέσεων με τους δημότες. Γενικά, μάλλον η οικονομική κρίση και το μνημόνιο ανέτρεψε τις παραδοχές του «Καλλικράτη», και δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα στοιχεία για το οικονομικό όφελος που προέκυψε λόγω των οικονομιών κλίμακας που θα έπρεπε να έχει προκαλέσει η συνένωση,¹³⁸ παρότι είναι εμφανές δεν μπόρεσε να πετύχει τον στόχο της επίτευξης της εξυιοθέτησης των πολιτών και της επαρκούς άσκησης της κοινωνικής πολιτικής.

---

¹³⁸ Νίκος Παπαγγελής. «Εμπειρία της αναδιάρθρωσης στην Ελλάδα από την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και οι συνέπειες στην αποτελεσματικότητα των Δήμων και την εξυπηρέτηση των δημοτών». Εισήγηση Προέδρου Επιτροπής Θεσμών και Ισότητας ΚΕΔΕ και Δημάρχου Λεβαδέων στην Ημερίδα με θέμα: «Τοπική Αυτοδιοίκηση: Από την κρίση στην πρόκληση» - Λάρνακα 15 Μαρτίου 2014

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασάκης, Κ. Καρέλα, Α. Καραμπλή, Ε. Κυριόπουλος, Ι. Λιονής. Χ. Μυλωνά, Κ. Σουλιώτης, Κ. Τριτάκη, Γ. Τσιάντου, Β. *‘Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στη δημόσια υγεία’*, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 2009

Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης’, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα. 2010

Γετίμης Π. *Κοινωνικές πολιτικές και τοπικό κράτος*, στο Π. Γετίμης- Δ. Γράβαρης (Επιμ.) *Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Η σύγχρονη προβληματική*, Θεμέλιο, Αθήνα 1993

Γράβαρης Δ. *Κρίση του κοινωνικού κράτους και νεωτερικότητα*, Ιδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα, 1997

ΔΙΚΤΥΟ ΑΕΙΦΟΡΩΝ ΝΗΣΩΝ Δαφνη, ΚΩΣ. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006.
<http://www.dafni.net.gr/gr/members/files/kos/kos-report.pdf>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, *Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 για το Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας*, 28 Δεκεμβρίου 2012, Πειραιάς, 2012

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020, ΚΩΣ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
<https://ecoanemos.files.wordpress.com/2010/01/kos.pdf>

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 1986, ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 23
http://www.et.gr/images/stories/eidika_themata/a_23_1986.pdf

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ, Αρ. Φύλλου 87, 7 Ιουνίου 2010, 1785, ΝΟΜΟΣ ΥΠ’ΑΡΙΘ. 3852 Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης
http://www.ypes.gr/userfiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/nomos_kallikrati_9_6_2010.pdf

Ιατρού, Σ. Κουδούνη, Α. Νικολακοπούλου, Μ. και Χασομέρη, Σ. *‘Δομή και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης’*, Τ.Ε.Ε., Αθήνα. 2005

Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης *‘Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την μετάβαση στη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης’*, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ), Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε. (Κ.τ.Π. Α.Ε.), Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ). 2010

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ, ΑΡΧΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ». 10–01–‘10

Κοσμά, Κ. *‘Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα: Δομή και Λειτουργία στην Ευρωπαϊκή Προοπτική’*, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 2008

Μπεσίλα –Βήκα, Ε. *‘Τοπική Αυτοδιοίκηση’*, Τόμος Ι, Εκδόσεις Σακουλά, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2004.

Παπαγγελής Νίκος. *«Η εμπειρία της αναδιάρθρωσης στην Ελλάδα από την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και οι συνέπειες στην αποτελεσματικότητα των Δήμων και την εξυπηρέτηση των δημοτών»*. Εισήγηση Προέδρου Επιτροπής Θεσμών και Ισότητας ΚΕΔΕ και Δημάρχου Λεβαδέων στην Ημερίδα με θέμα: «Τοπική Αυτοδιοίκηση: Από την κρίση στην πρόκληση» - Λάρνακα 15 Μαρτίου 2014

Παπαγιάννης, Δ., *«Το Υποεθνικό Επίπεδο Στην Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση»*. Εκδ. Σάκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. 2005

Πρακτικά Ζ’ Αναθεωρητικής Βουλής, Ι’ περίοδος Προεδρευομένης Δημοκρατίας, σύνοδος Α’, συνεδρίαση ΡΝΕ’, Παρασκευή 6 Απριλίου 2001. www.parliament.gr

Ρομπόλης Σ. , *Οικονομική Κρίση και Κοινωνικό Κράτος*, Κοινωνική Πολιτική, τεύχος 1, Απρίλιος 2013

Σαρκόπουλος Γεώργιος. *Η τοπική αυτοδιοίκηση σε συνάρτηση με την διοικητική αποκέντρωση στην Ελλάδα*. Διδακτορική διατριβή, Θεσσαλονίκη 1993.

Στασινοπούλου Ολ., *Κράτος Πρόνοιας*, Gutenberg, Αθήνα 2003.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Ο.Ε.Υ.) ΔΗΜΟΥ ΚΩ

<https://diavgeia.gov.gr/doc/4AΘΙΩΛΕ-P>

Σωτηρόπουλος Δ., *Υποθέσεις Εργασίας και Ανοικτά Ερωτήματα στη Βιβλιογραφία για την Ελληνική Κοινωνία Πολιτών*, στο Κοντιάδης Ξ.- Ανθόπουλος Χ. (Επιμ.), *Κρίση του Ελληνικού Πολιτικού Συστήματος*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2008

Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
‘Πρόγραμμα Καλλικράτης. Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης’, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ελληνική Δημοκρατία, Αθήνα, 2010 http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/ekthesi_synepeivn_kallikraths_9_6_2010.pdf

Ψυχάρης, Ι. και Σιμάτου, Ε. ‘*Η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα*’, Σειρά Ερευνητικών Εργασιών, 9(29):645-684, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 2003.

Lyrintzis C., *Greek Politics in the Era of Economic Crisis: Reassessing Causes and Effects*, GreeSE Paper No 45, *Hellenic Observatory Papers on Greece and Southern Europe*, March 2011

Sotiropoulos D., *Patronage in South European bureaucracies in the 1980's and the 1990's: The Politicization of central public administrations in Greece, Italy, Portugal and Spain*. Paper presented in the workshop “Political parties and patronage”, ECPR Joint sessions, Nicossia, 25-30 April 2006

Weber M., *Society and Economy, An outline of interpretive sociology*. University of California Press, Ltd, London, England, 1978,

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α, Προϋπολογισμοί-απολογισμοί για τα έτη 2009-2013. Πηγή:
Δήμος Κω 2014

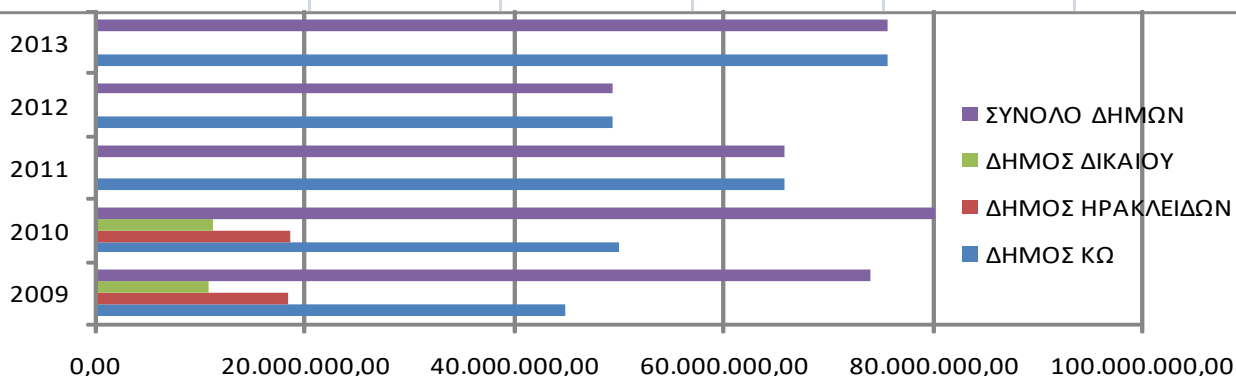
Παράρτημα Β

Συγκριτικοί προϋπολογισμοί-απολογισμοί ΟΤΑ Δήμου Κω 2009-2013, Γραφήματα.

Πηγή: Δήμος Κω 2014

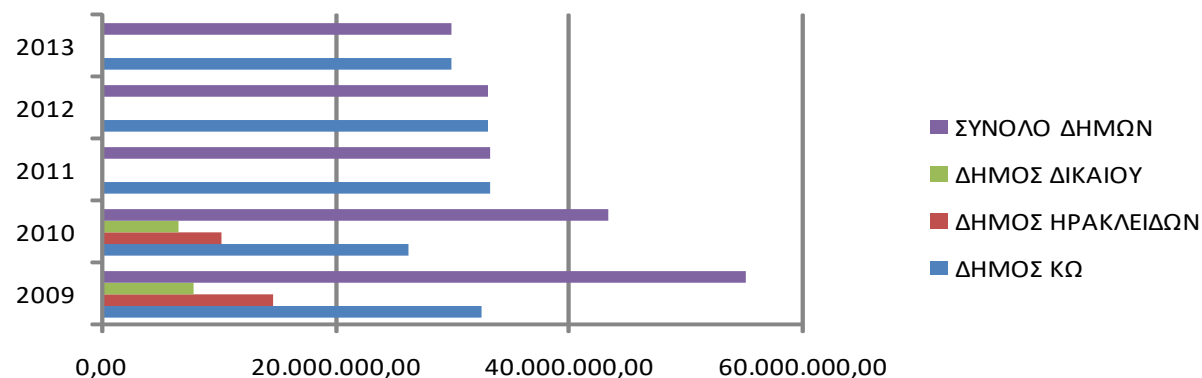
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

	2009	2010	2011	2012	2013
ΔΗΜΟΣ ΚΩ	44.787.193,55	50.009.998,82	65.745.431,96	49.329.027,01	75.637.968,61
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ	18.474.589,35	18.734.536,05			
ΔΗΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	10.769.910,04	11.280.320,32			
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΩΝ	74.031.692,94	80.024.855,19	65.745.431,96	49.329.027,01	75.637.968,61

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

	2009	2010	2011	2012	2013
ΔΗΜΟΣ ΚΩ	32.583.151,44	26.348.358,93	33.230.761,45	33.038.563,28	29.928.519,56
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ	14.678.344,20	10.294.813,05			
ΔΗΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	7.875.236,40	6.704.955,47			
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΩΝ	55.136.732,04	43.348.127,45	33.230.761,45	33.038.563,28	29.928.519,56

Παράρτημα Γ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Καλημέρα σας, σας παρακαλώ θα ήθελα να απαντηθούν οι παρακάτω ερωτήσεις από δημοτικούς συμβούλους πριν το Καλλικράτη και μετά.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ

- 1. ΠΟΙΑ Η ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ; ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΥΝΟΕΙ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΩ;**
- 2. ΠΩΣ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΠΡΟΧΩΡΟΥΣΑΝ ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΤΑ ΚΑΙ ΠΩΣ ΤΩΡΑ;**
- 3. ΠΟΙΑ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΓΕΝΙΚΑ;**
- 4. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΠΡΟΩΘΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ;**

- 5. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΕΠΑΡΚΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΠΡΙΝ;**

- 6. ΠΟΣΟ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΝΕΝΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΠΡΕΛΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ;**

- 7. ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΠΩΣ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΗ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΤΟΠΟΥΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΜΕΝΟ;**

- 8. ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΤΕΚΤΕΝΩΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ;**

9. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΚΑΤΑΝΕΜΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΣΩΣΤΑ;ΚΑΛΥΦΘΗΚΑΝ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΕΚΡΕΜΟΥΣΑΝ Ή ΕΠΙΒΑΡΥΝΘΗΚΕ Ο ΔΗΜΟΣ;

10. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΕ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΒΕΛΤΙΩΘΗΚΕ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ Ο ΔΗΜΟΣ; ΑΛΛΑΞΑΝΕ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ; ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΠΑΡΚΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΚΠΑΙΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ;

11. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΧΡΟΝΙΖΟΥΣΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ;

12. Ο ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ(ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥ); ΝΑΙ Ή ΟΧΙ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;

13. ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΙΝ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ; ΛΥΘΗΚΑΝ;

14. ΤΩΡΑ ΜΕ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΠΟΙΑ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΒΛΕΠΕΤΕ;

15. ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΤΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΘΑ ΒΓΑΖΕΤΕ; ΒΕΛΤΙΩΘΗΚΕ Ή ΟΧΙ;

16. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΤΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΘΑ ΒΓΑΖΑΤΕ;

Σας ευχαριστώ

Μαρία Ζαμπέλη

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ

17. ΠΟΙΑ Η ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ; ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΥΝΟΕΙ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΩ;
ΘΕΤΙΚΗ ΓΙΑΤΙ ΕΝΟΠΟΙΕΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΗΝΑΜΕΙΣ!
ΠΑΡΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΝΑΙ
18. ΠΩΣ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΠΡΟΧΩΡΟΥΣΑΝ ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΤΑ ΚΑΙ ΠΩΣ ΤΩΡΑ;
ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ STATUS ΕΙΧΕ ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΗΣ ΑΜΕΣΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ. ΣΗΜΕΡΑ Η ΕΝΟΠΙΟΗΣΗ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΒΟΗΘΑΕΙ ΣΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΛΛΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΙΑ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΜΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΛΥΦΤΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
19. ΠΟΙΑ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΓΕΝΙΚΑ;
ΥΠΕΡ: ΕΝΟΠΙΗΣΗ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΚΑΤΑ: ΕΛΛΕΙΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ
20. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΠΡΟΩΘΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ;
ΝΑΙ!
21. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΕΠΑΡΚΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΠΡΙΝ;
ΟΧΙ ΑΛΛΑ ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΘΕΙ Η ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΦΟΡΩΝ
22. ΠΟΣΟ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΝΕΝΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΠΡΕΛΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ;
ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ στις ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΛΛΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΗΜΑΝΤΙΚΙΟ ΒΑΘΜΟ
23. ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΠΩΣ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΗ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΤΟΠΟΥΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΜΕΝΟ;

ΝΑΙ ΠΙΣΤΕΥΩ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΝΑ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΕΙ. ΑΠΛΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΘΕΙ Η ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΤΟΠΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ

24. ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΤΕΚΤΕΝΩΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ;

ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΝΑΙ ΑΛΛΑ ΛΟΙΠΟΥΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ!

25. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΚΑΤΑΝΕΜΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΣΩΣΤΑ;ΚΑΛΥΦΘΗΚΑΝ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΕΚΡΕΜΟΥΣΑΝ Ή ΕΠΙΒΑΡΥΝΘΗΚΕ Ο ΔΗΜΟΣ;

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝ ΚΑΙ ΕΓΙΝΑΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ

26. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΕ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΒΕΛΤΙΩΘΗΚΕ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ Ο ΔΗΜΟΣ; ΑΛΛΑΞΑΝΕ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ; ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΠΑΡΚΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΚΠΑΙΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ;

ΝΑΙ ΣΕ ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΒΕΛΤΙΩΘΗΚΕ ΑΝ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΕΣ ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΗΣΕΙΣ

27. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΧΡΟΝΙΖΟΥΣΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ;

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

28. Ο ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥ); ΝΑΙ Ή ΟΧΙ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;

ΟΧΙ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΕΝΟΠΙΗΣΗ ΔΕΝ ΠΕΡΑΣΑ,ΜΕ ΣΕ ΕΝΑ ΝΕΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΩΝ

29. ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΙΝ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ; ΛΥΘΗΚΑΝ;

ΤΑ ΙΔΙΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΛΛΕΙΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΟΚΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.

30. ΤΩΡΑ ΜΕ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΠΟΙΑ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΒΛΕΠΕΤΕ;

ΝΑ ΕΚΔΗΜΟΚΡΑΤΙΣΤΕΙ Ο ΘΕΣΜΟΣ ΜΕ ΑΠΛΗ ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ, ΤΗΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ, ΤΟ ΣΠΑΣΙΜΟ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΥ, ΤΗΣ ΛΑΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, ΤΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ. ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΣΥΧΡΟΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΘΕΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

31. ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΛΙΚΡΑΤΗ ΤΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΘΑ ΒΓΑΖΕΤΕ; ΒΕΛΤΙΩΘΗΚΕ Ή ΟΧΙ; ΕΝ ΜΕΡΡΕΙ ΒΕΛΤΙΩΘΗΚΑΝ. ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΚΟΜΗ ΠΟΛΛΑ!

32. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΛΙΚΡΑΤΗ ΤΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΘΑ ΒΓΑΖΑΤΕ;
ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΓΙΝΕΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΝΟΜΙΖΩ ΟΤΙ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΙΔΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.

Σας ευχαριστώ

ΝΙΚΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ

33. ΠΟΙΑ Η ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ; ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΥΝΟΕΙ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΩ;
- Εφαρμόστηκε σε μια πολύ δύσκολη οικονομική περίοδο με αρκετές αδυναμίες και παρά τις βελτιώσεις που έγιναν στην πορεία, η οικονομική δυσκολία που περνάει η χώρα, δεν επιτρέπει να ανταποκριθούν οι δήμοι στο βαθμό που μπορούν και να αντιμετωπίσουν τις τοπικές υποθέσεις του νησιού.
34. ΠΩΣ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΠΡΟΧΩΡΟΥΣΑΝ ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΤΑ ΚΑΙ ΠΩΣ ΤΩΡΑ;
- Με το προηγούμενο καθεστώς, λόγω μεγέθους είχαν οι δήμοι μια αμεσότητα, ιδιαίτερα για τα καθημερινά θέματα, κάτι που το μεγαλύτερο μέγεθος του Δήμου δίνει δυνατότητες για αντιμετώπιση καλύτερα των μεγάλων θεμάτων, ίσως υστερούμε στην καθημερινή επαφή και σχέση με τον πολίτη.
35. ΠΟΙΑ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΓΕΝΙΚΑ;
- Υπέρ: Η αντιμετώπιση των θεμάτων που είναι κοινά σε όλο το νησί (ενιαία) με καλύτερο τρόπο.
- Κατά: Η απομάκρυνση της Τ.Α. από τον πολίτη και την καθημερινότητά του.
36. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΠΡΟΩΘΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ;
- Κάθε νέα δομή χρειάζεται χρόνο για να αποδώσει. Με τη νέα δομή υπάρχουν οι δυνατότητες για την προώθηση των τοπικών υποθέσεων.
37. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΕΠΑΡΚΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΠΡΙΝ;
- Προφανώς όχι, αφού η χρηματοδότηση έχει εξαντληθεί πάρα πολύ.
38. ΠΟΣΟ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΝΕΝΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΠΡΕΛΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ;
- Στο Δήμο μας και στα πλαίσια της σημερινής οικονομικής συγκυρίας, οι ανάγκες των κοινοτήτων καλύπτονται σε ικανοποιητικό βαθμό.
39. ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΠΩΣ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΗ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΤΟΠΟΥΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΜΕΝΟ;
- Η τεχνολογία καλύπτει σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες στις κοινότητες με κατάλληλο προσωπικό που έχουμε.

40. ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΠΑΡΚΗΣ ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΤΕΚΤΕΝΩΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ;

Η μηχανοργάνωση και η μηχανογράφηση είναι σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό και γίνεται προσπάθεια να βελτιωθεί και άλλο.

41. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΚΑΤΑΝΕΜΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΣΩΣΤΑ;ΚΑΛΥΦΘΗΚΑΝ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΕΚΚΡΕΜΟΥΣΑΝ Ή ΕΠΙΒΑΡΥΝΘΗΚΕ Ο ΔΗΜΟΣ;

-----

42. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΕ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΒΕΛΤΙΩΘΗΚΕ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ Ο ΔΗΜΟΣ; ΑΛΛΑΞΑΝΕ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ; ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΠΑΡΚΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΚΠΑΙΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ;

Με το νέο Δήμο και το νέο οργανωτικό σχήμα, με την έλλειψη του προσωπικού λόγω αποχώρησης αρκετών υπαλλήλων, παρουσιάζονται κενά σε αρκετές υπηρεσίες του Δήμου.

43. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΧΡΟΝΙΖΟΥΣΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ;

- Στην οργανωτική δομή, παρουσιάζεται έλλειψη προσωπικού.
- Το θεσμικό πλαίσιο δεν βοηθά σε πολλά θέματα τη λειτουργία του.
- Θέματα υποδομών και αναπτυξιακά έργα που χρειάζονται σε όλο το νησί.

44. Ο ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΥ); ΝΑΙ Ή ΟΧΙ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;

Ο Δήμος Κω παρά τις δυσκολίες και με ξεκάθαρους στόχους και λειτουργίες προσπαθεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας μας και του Δήμου.

45. ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΙΝ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ; ΛΥΘΗΚΑΝ;

Αναγκαία έργα και δράσεις είναι ζητούμενα στο Δήμο της Κω, έργα υποδομών, αναπτυξιακά έργα, δράσεις πολιτισμού, που είναι και στόχοι της Δημοτικής Αρχής.

46. ΤΩΡΑ ΜΕ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΠΟΙΑ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΒΛΕΠΕΤΕ;

Όταν η αυτοδιοίκηση κατορθώσει να γίνει πραγματική αυτοδιοίκηση και όχι ετεροδιοίκηση, όπως σε πολλές περιπτώσεις την κάνει το θεσμικό πλαίσιο, τότε θα μπορέσει να έχει άμεση και γρήγορη αντιμετώπιση πολλών θεμάτων.

47. ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΛΙΚΡΑΤΗ ΤΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΘΑ ΒΓΑΖΕΤΕ; ΒΕΛΤΙΩΘΗΚΕ Ή ΟΧΙ;

Δεν υπάρχει άμεση σύγκριση γιατί πριν ήταν 3 Δήμοι και τώρα είναι 1 Δήμος.

48. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΤΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΘΑ ΒΓΑΖΑΤΕ;

Η συγκυρία με τη θεσμοθέτηση του Καλλικράτη έχει οδηγήσει τα έσοδα να είναι πολύ λιγότερα. Συγχρόνως, βέβαια έχουν περιοριστεί υποχρεωτικά και οι δαπάνες.

Σας ευχαριστώ
Κρητικός Αντώνης